אונזער קאמף פיהרען מיר פאר די רעכט און זיכערהייט פון די דייטשע יודען

היינט 10 זייטען

(פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע זייט 8) פרייז 15 גראשען

Oplata pocztowa uiszczona ryczaitem
NAJER FOLKSBLAT

נייער פאלקסבלאט

№ 81	לאדז, דינסטאג, ח' ניסן תרצ"ג	עלפטער יאהרגאנג	Łódź, Wtorek, 4 kwietnia 1933 r.	№ 81

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

סוף פון טעקסטיל-ארבייטער-שטרייק

היינט הויבט מען שוין אן נארמאל ארבייטען אין דער גרויסער און מיטעלער טעקסטיל-אינדוסטריע

די קליינע פאבריקאנטען האבען דעם אפמאך נאך נישט אונטערגעשריבען

(א) נעכטען זענען פארגעקומען אונ-טערהאנדלונגען ביים ארבייטס-אינספעקטאר, וועגען ליקווידירען דעם טעקסטיל-ארבייטער-שטרייק.

מצד די אינדוסטריעלער האבען זיך באטייליגט פארטרעטער פון די 4 טעקסטיל-פאבריקאנטען-פער-באנדען, וואס נעמען ארום די גרויסע און מיטעלע אינדוסטריע אויך אפיציעלע פארבענדען.

מצד די טעקסטיל-ארבייטער — 6 פראפ. טעק-סטיל-ארבייטער-פארבאנדען.

עס האט זיך געהאנדעלט וועגען ענטגילטיג אונטערצושרייבען דעם אפמאך, וועגען וועלכען עס איז געקומען צו א הסכם בעת די אונטערהאנדלונגען אין ווארשא.

נאכ'ן ארומרעדען איניגע ענצעלהייטען איז דער אפמאך אונטערגעשריבען געווארען דורך ביידע צדדים, אזוי ארום איז פארענדיגט געווארען דער שטרייק פון די טעקסטיל-ארבייטער פון דער גרוי-סער און מיטעלער אינדוסטריע, וואס האט געדויערט 4 וואכען צייט.

דער שטרייק אין דער קליינער טעקסטיל-אינ-דוסטריע דויערט ווייטער, צוליב דעם, וואס די נישט ארגאניזירטע קליינע פאבריקאנטען האבען דעם אפמאך נישט אונטערגעשריבען.

אין שייכות מיט'ן אונטערשרייבען דעם דע-מאנטען אפמאך, האבען נעכטען אין אווענד די פראפ. פעראיינען ארויסגעלאזען אן אויפרוף צו די ארבייטער, אז זיי זאלען היינט דינסטאג זיך צושטע-לען צו דער ארבייט, אין די פאבריקען פון דער גרוי-סער און מיטעלער אינדוסטריע.

די פאבריקאנטען פון דער קליינער אינדו-סטריע, דארפען זיך מעלדען צום ארבייטס-אינספעק-טאר, כדי אונטערצושרייבען דעם זעלבען אפמאך, וואס עס האבען אונטערגעשריבען די גרויסע אינ-דוסטריעלער. נאכ'ן אונטערשרייבען, וועלען אויך צוטרעטען צו דער ארבייט די ארבייטער פון דער קליין-טעקסטיל-אינדוסטריע...

* * *

נעכטען אין אווענד איז אויך אונטערגעשריבען געווארען דער אפמאך דורך די וויגאניע און קאמגארן שפינערייי-בעזיצער.

* * *

אין אנהייב פון דער קאנפערענץ האט דער נאטשעלניק לוטאמסקי אבגעגעבען אין נאמען פון וואיעוואדע האוקע-נאזאק א דעקלאראציע, אין וועלכער ס'ווערט ערקלערט, אז דער וואיעוואדע שטעהט אויפ'ן שטאנדפונקט אונבעדינגט אויסצו-פיהרען דעם אויפטראג פון דער רעגירונג וואס גע-פינט זיך אין ערשטען פאראגראף פון ווארשאווער פראטאקאל, לויט וועלכען דער קאלעקטיווער אפ-מאך דארף אויך ארומנעהמען די קליינע און נישט ארגאניזירטע אינדוסטריע.

דער וואיעוואדע וועט זיך נישט צוריקציהען פאר די שארפסטע מיטלען, וואס געפינען זיך אין זיין רשות און דער בעציהונג צו די פירמעס, וועל-כע וועלען זיך נישט וועלען צופאסען צו די בעשטי-מונגען פון דערמאהנטען פראטאקאל.

נאכדעם ווי ס'איז אונטערגעשריבען געווארען דער נייער אפמאך, האבען זיך די פארטרעטער פון די אינדוסטריעלער זיך געווענדעט צום ארבייטס-אינספעקטאר, אז די מאכט זאל צוריקציהען דעם פערבאט פון נאכט-ארבייט אין די שפינערייען.

אין דער תשובה האט דער ארבייטס-אינספעק-טאר ערקלערט, אז נאכ'ן 22. אפריל ד. י. וועט דער פערבאט פון נאכט-ארבייט אונבעדינגט אריין אין קראפט.

כשר לפסח

גוטער און געשמאקער

טעע

איז נור פון דער איבעראל-בעוואוסטער פירמע

ו. וויסאצקי און קאמפ.

פיהער מאסקווע
איצט לאנדאן

הנוסדה ע"י קלונמוס זאב וויסאצקי ז"ל
וועלכע איז אנערקענט אלס די בעסטע אויף דער וועלט.
ספעציעלע ערפאלג האבען די סארטען:

No 74 און No 75

אין אריגינעלע פעקלעך באנדראלירט

אין אריגינעלע פערפלאמבירטע בלעך-שאכטלען

צו בעקומען איבעראל!

צו בעקומען איבעראל!

בהכשר של הרב מרנציג ר' יעקב מאיר סגלוביץ
עם ועד הרבנים מווארשא.

כשר לפסח

כשר לפסח

ANGLAS

דעם בעסטען גענוס גיבען
שאקאלאד
און
קאקאא

בהכשר של הרב בראנציג ר' יעקב מאיר סגלוביץ
עם ועד הרבנים מווארשא.

כשר לפסח

כשר לפסח

Skład Konsygnacyjny:
SALOMON SEIDLER, Łódź, Piłsudskiego 32
tel. 221 58 i 132-30.

לאדז, 4 אפריל 1933

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 4 אפריל 1933

דער טאג פון יודען־באיקאט

פערשפרייטונג פון די באיקאט־כוואליעס. — פלאקאטען, פלאקאטען, פלאקאטען. — ווער ס'בעזוכט דאס געשעפט ריזיקירט מיט'ן לעבען. — פראפאגאנדע און געוואלדטאטען. — די אקציע געגען די יודישע פרייע פראפעסיעס. — דער גורל פון קארשטאט

(קארעספאנדענץ פון בערלין)

נאך די פערהעלטנישמעסיג רוהיגע פארמיטאג שעה'ן האט זיך שבת צו מיטאג־צייט דאס בילד פון די בערלינער גאסן אנגעהויבן שארף צו ענדערן.

אינדערפריה זענען די גאסן געווען לידיג, ביי מיטאג האט מען איבער די צענטראל־גאסן שוין נישט געקאנט פערבייגעהן.

די שטורמלייט, וועלכע האבן, ווייזט אויס, אינדערפריה נישט באלד זיך געקאנט אנ'עצה געבען מיט אלע אויפגאבען וואס זענען אויף זיי ארויפגעלייגט געווארען, האבן ביסלעכווייז פערנומען אין דיער רשות די גאנצע שטאט. צווישען צוועלף און צוויי א זייגער זענען געשטאנען אונטער באיקאט בייע צעהנדליגער יודישע געשעפטען, וועלכע זענען נאך אינדערפריה געווען פריי. באלד ווי די שטורמלייט האבן זיך בעוויזען פאר די געשעפטען און האבן אנגעהויבען אויף די פענסטער קלעבען די געשעפטען מיט'ן רוף צו באיקאט האבן זיך די מאגאזינען פערמאכט.

ביסלעכווייז איז געקומען די ריה צום בעקאנטען רעסטאראן פון קעמפינסקין אויף קורפירסטענדאם, דעם גראנדיעזען רעסטאראן „פאטערלאנד" אויף פאסטדאמער פלאץ צום פאפולערן קאפע „יעגא" און צו א ריה פאפולערע און בעקאנטע קאפען און רעסטאראנען אויף קורפירסטענדאם, פאטסדאמער פלאץ און אנדערע צענטראלע גאסען. אט די לאקאלען האבן זיך איינער נאך דעם אנדערען געשלאסען.

ארום פינף א זייגער נאכמיטאג האט זיך פאר די טירען פון [illegible] פאפולערן קאפע „אדלער" נעבען דעם גרויסען ווארענהויז „קארשטאט" בעוויזען א שטורמאן אין דער בעגלייטונג פון א מיידעלע אין א קאסטיום פון „ברוינעם קאליר", ביידע האבן זיך אוועקגעשטעלט ביים קאפע און דאס איז געווען פולשטענדיג גענוג, אז דער אינהאבער פון קאפע זאל בעפעהלען מען זאל דעם לאקאל באלד פערמאכען און די געסט האבן גענומען אוועקגיין, דורך די הינטערטירען. דער רויגער המון, וואס האט זיך געהאט פערזאמעלט פאר'ן קאפע, האט געמאכט ווילדע יעלות אויפ'ן אדרעס פון די, וואס זענען ארויס פון קאפע.

אויף די פענסטער פון די יודישע געשעפטען האבן זיך בעוויזען פערשידענע פלאקאטען. מיר ברענגען דא איניגע פון זיי:

„יעדע מארק אין די הענד פון יודען איז א פערלוסט פאר דייטשלאנד".

„יודען פיהרען אוועק דייער געלד קיין אויסלאנד".

„קריסט, געדענק אז אויף יעדען אנצוג ארבעטען פאר פופציג מארק פערדינט דער יוד דרייסיג".

אזא פלאקאט איז ארויסגעהאנגען געווארען אויפ'ן פענסטער פון א גרויסען קאנפעקציע־מאגאזין.

אין איניגע ווייטערע ראיאנען זענען איבער די יודישע געשעפטען ארויסגעהאנגען געווארען פלאקאטען מיט אויפשריפטען:

„דאס בעזוכען דאס געשעפט דראהט מיט געפאהר פאר'ן לעבען...

עס זענען אויך געווען פלאקאטען מיט דער אויפשריפט:

„א טויט די יודען, וואס פיהרען די העצע".

אבער ביסלעכווייז זענען די שטורמלייט, וועלכע האבן אפגעהיט די יודישע געשעפטען געווארען פריי, ווייל די געשעפטען האבן זיך געשלאסען.

דאן האבן זיך די שטורמלייט געלאזט איבער די שוין פערמאכטע יודישע געשעפטען מיט עמערס פארב און האבן אויף די טירען אויפגעשריבען די ווערטער „יוד" אדער „יודין" און האבן אויפגעמאלט מגן דוד'ס.

אט די אלע מעשים פון די שטורמלייט האבן אומעטום צוגעצויגען גרויסע מאסען מענשען. די שטימונג איז אומעטום געווארען הייס.

אויף קורפירסטענדאם האט איין איינגעשפארטער הער דורכאויס געוואלט אריין אין איין געשעפט וואס איז ערקלערט געווארען פאר באיקאטירט, די שטורמלייט וועלכע זענען געשטאנען ביים מאגאזין, האבן איהם צושלאגען מכות רצח.

בכלל איז די לכתחילהדיגע אויפגאבע זיך צו בעגנוגענען אין דעם טאג בלויז מיט פראפאגאנדע איבעריכען פערשוואונדען.

נעבען דער פראפאגאנדע האט מען אנגעהויבען בעגיין געוואלד־טאטען געגען יודען, וועלכער האט נאר געוואלט אריינגיין אין א יודיש געשעפט.

ארום מיטאג־צייט האבן זיך איבער דער שטאט צושיט נייע אפטיילונגען פון די שטורמלייט די האבן אויף זיך געטראגען פלאקאטען מיט די אויפשריפטען: „מיר דארפען קיין יודען נישט האבן".

צ. א. האבן זיך שטורמלייט מיט אזעלכע פלאקאטען אויסגעשטעלט נעבען דער אוניווערזיטעט, נעבען פאליטעכניקום, נעבען דער קאנסערוואטאריע, נעבען דער מלוכה־ביבליאטעק און האבן זיך פערנומען מיט קאנטראלירען די איינגאנגס־בילעטען און האבן קיין יודען נישט אריינגעלאזט.

דער אינהאבער פון א פאפולערן מאגאזין פון קאנפעקציע, וואס די פיליאס זיינע געפינען זיך אין דער גאנצער שטאט, האט געפרובט פראטעסטירען געגען דעם באיקאט און האט אראפגענומען פון די פענסטער פון זיינע געשעפטן פלאקאטן מיט רופן צו באיקאט. אבער די שטורמלייט האבן יעדעס מאל אויפגעקלעבט נייע פלאקאטן.

צו איבערצו זענען בעוואוסט געווארען פיל נעמען פון מענשן, וועלכע האבן געפרובט פראטעסטירען געגען די גראבע פארמען פון באיקאט, אבער וועלכע האבן בלויז קריטיקירט די אידעע פון באיקאט.

די אוונד־אויסגאבע פון דער „דויטשע אלגעמיינער צייטונג" גיט איבער, אז אין די פענסטער פון איין ווארען־הויז האט זיך בעוויזען א פלאקאט: „אויב די יודען וועלען ווייטער פיהרען זייער העצע, וועלען די שטורמלייט שלייפען זייערע מעסערס".

צו איבערצו זענען די פענסטער און טירען פון די יודישע געשעפטען געווען פון אויבען ביז אונטען פערקלעבט מיט פלאקאטען, ווייל יעדער נייער שטורמאן וואס איז נאר פערבייגעגאנגען האט געהאלטען פאר זיין חוב אויפצוקלעבען זיין פלאקאט...

ווען די מאגאזינען זענען געשלאסען געווארען האבן די שטורמלייט געהאט שוין ווייניג ארבייט. די האבן דאן זייער גאנצע ענערגיע געריכטעט אויף די יודען פון די פרייע פראפעסיעס, אויף די אדוואקאטען, דאקטוירים, א.א.וו. אויף די שילדען פון די דאזיגע פערזאנען, אין די טויערן פון די הייזער האט מען אויפגעקלעבט רויטע פלאקאטען מיט אויפשריפטען: „דאס בעזוכען א יודישען דאקטאר אדער אדוואקאט איז פערבאטען".

בכלל זענען אין בערלין די ביוראס פון די יודישע אדוואקאטען שוין פון אינדערפריה אן געווען געשלאסען. פלאקאטען מיט רופען צו באיקאט זענען געווען, ווי מען גיט איבער, געדרוקט נישט בלויז אויף דייטש, נאר אויך אויף ענגליש און פראנצויזיש.

אין משך פון טאג זענען פארגעקומען פיל מיספערשטענדנישען און צוזאמענשטויסען מיט יודען אויסלענדער, וואס האבן געשעפטען אין בערלין.

לויט'ן בעפעהל פון צענטראלען באיקאט־קאמיטעט איז דער באיקאט אויף די דאזיגע געשעפטען נישט געווען חל, אבער די שטורמלייט האבן זיך ווייניג וואס גערעכענט מיט'ן בעפעהל און האבן געפרובט אנווענדען צו די אויסלענדישע פירמעס די זעלבע מעטאדען וואס צו די יודיש־דייטשע פירמעס. די געליטענע אויסלענדער־יודען האבן זיך געפרובט ווענדען צו דער מאכט מיט אנקלאגעס אויף די געוואלט־טאטען, אבער אהן ערפאלג. זיי אלע האבן סוף־כל־סוף געמוזט פערמאכען זייערע געשעפטען.

אין אזוי גערופענעם יודישען געטא אין דער גרענאדיערען־שטראסע, דראגאנער־שטראסע און אנד. וואס זענען בעוואוינט מעהרסטענס פון יודען, זענען די געשעפטען איינגאנצען נישט געעפענט געווארען. אויך דא זענען אויסגעקלעבט געווארען אהן א שיער פלאקאטען מיט אויפפאדערונגען פון באיקאט. דערביי זענען פאר'ן דאזיגען טייל פון דער שטאט געווען צוגעגרייט ספעציעלע פלאקאטען אין וועלכע די נאציאנאל־סאציאליסטען האבן חוזק געמאכט פון די יודען, ווי אזוי זיי רעדען דייטש א.א.וו.

אויף וויטענבערג־פלאץ האט די אלגעמיינע אויפמערקזאמקייט צוגעצויגען דער ריזיגער פלאקאט מיט אן אויפשריפט: „טיץ אונטערשטיצט די רויטע מערדער!" דער פלאקאט האט ווידערהאלט די לעגענדע וועגען דעם, אז דער יוד טיץ, דער אינהאבער פון די גרויסע ווארען־הייזער זאל האבן אונטערשטיצט מיט זיינע קאפיטאלען די דייטשע קאמוניסטישע פארטיי.

אן'ענטוישונג האט צווישען דער קליינבירגערליכער בעפעלקערונג פון דער בערלינער פארשטאט נייקעלן ארויסגערופען דער גורל פון ריזיגען ווארען־הויז קארשטאט. צוליב דער ערעפנונג פון דאזיגען ווארען־הויז האבן זיך פיל קליינע געוועלבער און מאגאזינען געמוזט פערמאכען. געגען דעם ווארען־הויז איז שוין פון לאנג געפיהרט געווארען א געוואלדיגע אנטיסעמיטישע העצע און די בעלעבאטים פון די געוועלבער אין נייקעלן האבן זיך שוין געפרייט צוליב דעם, וואס קארשטאט וועט באיקאטירט ווערען. אבער פלוצים האט זיך ארויסגעוויזען, אז אט דאס ריזיגע ווארען־הויז וועט נישט באיקאטירט ווערען. געשעהען איז דאס צוליב דעם, וואס מיט א טאג פריהער זענען פון קארשטאט בעזייטיגט געווארען אלע יודישע דירעקטארען.

רעטעניש פון דייטשען אנטיסעמיטיזם

יודען האבען דערגרייכט הויכע שטעלונגען, אבער נישט דערפאר, ווייל זיי זענען יודען

אין אן'ארטיקעל געווידמעט דעם באיקאט פון די יודען, וועלכען די היטלעראווצעס האבען ערקלערט, שרייבט דער פאריזער „מאטען":

עס איז א מעגליכע זאך, אז געוויסע פאסירונגען אין דייטשלאנד זענען דורך דער אויסלענדישער פרעסע איבערגעטריבען געווארען. די דייטשע רעגירונג האט אבער א טעות, ווען זי ציהט דערפון ארויס די קאנסעקווענץ פון באיקאטירען די יודען און ווען זי האלט דעם באיקאט פאר אן'אפוועהר־אקציע. עס גייט דא נישט וועגען געוויסע פאסירונגען, נאר וועגען א פרינציפיעלער פראגע: צי איז די דייטשע רעגירונג גענייגט צו בעהאנדלען די דייטשע יודען ווי גלייכבערעכטיגטע בירגער פון דער מלוכה? אט מיט דעם פראבלעם פערנעהמט זיך די עפענטליכע מיינונג אין דער גאנצער וועלט און אלע אנדערע פראגען האבען לגבי דער דאזיגער פראגע נישט קיין בעדייטונג. די גרויסע ליבעראלע מלוכות, ווי פראנקרייך, ענגלאנד און די פעראייניגטע שטאטען האבען מורא, אז די דייטשע יודען זאלען נישט אונטער דער ווירקונג פון אלטע ראסען־פאראורטיילען, וועלכע זענען איצט אויפגעלעבט געווארען, ארויסגענומען ווערען פון אונטער דעם שוץ פון רעכט. די דייטשע רעגירונג וואלט געקאנט מיט איין מאל צונישט מאכען די גאנצע פראפאגאנדע אין אויסלאנד, ווען זי וואלט אפען מיטגעטיילט דער וועלט וועגען איהרע כוונות אין דער הינזיכט.

א זעהר סימפטאמאטישען ארטיקעל האט אפגעדרוקט די „פראגער פרעסע", דער אפיציעלער ארגאן פון דער טשעכאסלאוואקישער רעגירונג. דער ארטיקעל טראגט דעם פיל זאגענדיגען נאמען „ערבניקעס":

די צייטונג ברענגט קודם כל א רייה יודענפרעסערישע ציטאטען פון די האקענקרייצלערישע בלעטער און דאן גייט זי אריבער צו דער פראגע פון אנטיסעמיטיזם.

דער אנטיסעמיטיזם אין דייטשלאנד, שרייבט דאס בלאט, איז א רעטעניש. 600 טויזענד יודען שטעלען מיט זיך פאר בלויז 1 פראצענט פון דער בעפעלקערונג. ווי אזוי האט דאס דאזיגע הייפעל מענשען געקאנט ווערען א דראהענדיגע געפאהר פאר דעם גרויסען דייטשען פאלק? ווער עס נעמט דאס אן, דער בעליידיגט דאס דייטשע פאלק. די דייטשע אנטיסעמיטען ענטפערן דערויף, אז די יודען איבען אויס א צו גרויסען איינפלוס אויף דער פרעסע, אויף דעם באנק־וועזען, אויפ'ן טעאטער, אויפן ווירטשאפטליכען לעבען. ווער אבער עס פארשט די זאך אביעקטיוו, דער מוז פעסטשטעלען, אז די יודען האבען דערגרייכט אויף די געביטען ערנסטע פאזיציעס, אבער צו הערשענדיגע שטעלונגען איז זי נאך ווייט. אט די ערנסטע פאזיציעס האבען די יודען דערגרייכט אפטן א דאנק זייערע פעהיגקייטען און נישט דורך הינטערוועגען. צי קאן מען דערפאר פאראיבעל האבען די יודישע בלעטער, וועלכע ווערען געפיהרט דורך יודישע רעדאקטארען, וואס זיי האבען דערגרייכט גרעסערע טיראזשען? אויב קארל פירסטענבערג איז ביזן טויט געווען באנק־מאגנאט, אויב אסקאר וואסערמאן איז צעהנדליגער יאהרען געשטאנען בראש פון דער דייטשער באנק, האבען זיי דאס צו פערדאנקען בלויז זייערע פעהיגקייטען און זייער סאלידקייט. צי דארף מען ערשט בעגרינדען פארוואס ריינהארדט געהערט צו די בעסטע רעזשיסערען אין דער וועלט? ווערטהיים און טיץ זענען עהנליכע ערשיינונגען אויף אנדערע געביטען. זיי האבען ערווארבען זייערע שטעלונגען נישט דערפאר, ווייל זיי זענען יודען. די יודישקייט איז נישט געווען מאסגעבענד נישט ביי איינשטיינען, נישט ביי מאקס ליבערמאנען (איינער פון די גרעסטע דייטשע מאלער). מען קאן אפילו זאגען, אז זייערע שטעלונגען האבען זיי פערנומען, נישט קוקענדיג דערויף וואס זיי זענען געווען יודען און באין אופן קאן מען שוין נישט זאגען, אז זיי האבען עפעס דערגרייכט דערפאר, ווייל זיי זענען געווען יודען.

היטלערלייט אין טשעכאסלאוואקיע

זיי שרייען, אז מען טוט זיי אן'עוולה

5 מיליאן סודעטען (סודעטען־טשעכישע דייטשען) פאדערן זייערע רעכט — אונטער אזוינע לאזונגען האבען בערך מיט א האלב יאהר צוריק, דעמאנסטרירט צוועלפדיוועטע היטלעריסטישע מחנות אויף די גאסען פון בערלין. ס'איז ארויס מיט א קאצען־יאמער די גאנצע דייטשע נאציאנאליסטישע פרעסע, וועגען א מפלומרשטער געפאהר, וועלכע עס דראהט דער דייטשער מינדערהייט מצד די „בארבארישע" סלאווען אין דער טשעכאסלאוואקיע.

ס'האט זיך אנגעהויבען א פאלעמיק אין דער גאנצער אויסלענדישער פרעסע. פיינד האבען געריבען די הענד פון שמחה — א מצווה, זאל דער יעקע אויך וויסען, וואס עפעס איז, יאהרען לאנג האבען זיי אונטערדריקט דאס טשעכישע פאלק זאלען זיי איצט אליין פערזוכען, וואס הייסט „אונטערדריקונג". פריינד, דאגעגען, האבען אויסגעדריקט זייער מיטלייד, זיך אנגענומען די קריוודע פון „אונטערדריקטען דייטש", נעבעך.

5 מיליאן דייטשען לעבען אויפ'ן שטח פון דער טשעכאסלאוואקישער רעפובליק. ס'וועט נישט זיין קיין שום גוזמא, ווען מיר זאלען זאגען, אז עס לעבט זיך די טשעכישע דייטשען אין אלע הינזיכטען א סך בעסער, ווי זייערע ברידער אין הינדענבורג'ס צווייטער, און היטלער'ס דריטע רייך.

א מינדערהייט פון 5 מיליאן מיט דריי דייטשע מיניסטארען אין דער רעגירונג, מיט צוויי מלוכה'שע אוניווערזיטעטען — צוויי פאליטעכניקומס, א פערשפרייטע נעץ פון מיטעל־ און פאלקס־שולען, אלץ אין דער דייטשער שפראך. אין אלע דייטשע ראיאנען — ריינע דייטשע שטאט־פערוואלטונגען. דייטשע שטאט־פרעזידענטען און וויצע־פרעזידענטען. אין קארלסבאד א דייטשער שטאט־פרעזידענט און צוויי דייטשע וויצע־פרעזידענטען. אזוי אין גארלשטיין, טעפליץ, רייכענבערג א. ז. וו. פראפארציאנעלע פערטרעטונגען אין די מוניציפאליטעטען, אומעטום, וואו ס'איז דא א טשעכישע מערהייט.

אין אלע דייטשע געגענטען הערט איהר דורכאויס דייטש, אנהויבענדיג פון די קלענסטע שפייז־געשעפטען און ענדיגענדיג מיט צ"ע מלוכה־שע אמטען. די פאליציי רעדט דייטש, [illegible] אויפשריפטען אויף די גאסען — דייטש א כך מאל האט איהר דעם איינדרוק, אז איהר געפינט זיך אין „קולטורעלען" דייטשלאנד און נישט אין דער „בארבארישער" טשעכאסלאוואקיע. קען נאך וועלכע ס'איז מינדערהייט אויף דער וועלט חלומ'ען וועגען א גרעסערער אויטאנאמיע? וואלט זיך דאך געדאכט, אז די דייטשען דארפען זיין צופרידען, אבער עס הויבט זיך גארנישט אן. מיט'ן עסען וואקסט דער אפעטיט — דעם יעקע שמעקט נישט מעהר און נישט ווייניגער ווי אומאפהענגיגקייט.

דאס ווייזען זיי ארויס אויף יעדען טרי און שריט. אין אלע דייטשע קולטור־ און לער־אנשטאלטען פעהלט דאס בילד פון טשעכאסלאוואקישען פרעזידענט מאסאריק, די דייטשען הענגען נישט אויס קיין מלוכה'שע בעת די שטאטליכע ימים טובים, זיי זאגען זיך אפ פון טראגען די מלוכה־פאהן בעת זייערע עפענטליכע דעמאנסטראציעס.

זעהר אן'אינטערעסאנטער פאקט האט פאסירט מיט א פאר חדשים צוריק אין א געוויסער שטאט מיט א דייטשער מעהרהייט. אין דער

(ווייטער זעה 9־טע זייט)

הערבערט סעמועל קאנפערירט מיט מאקדאנאלד'ן וועגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד

לאנדאן, 3. (יט"א טעלעגראפיש) הערבערט סעמועל האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט מאק־דאנאלד'ן וועגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

שטרייכער זאגט אז איבערצייגט דעם באיקאט געגען יודען

מען וועט פערבאטען געמישטע חתונות צווישען יודען און דייטשע

בערלין, 3. (ספ. טעל.) דער אנפיהרער פון באיקאט־קאמיטעט געגען יודען אין דייטשלאנד, שטרייכער האט ערקלערט אין מינכען, אז ער האט דעם איינדרוק, אז די נאציאנאל־סאציאליסטען וועלען נישט פארזעצען מיטוואך דעם יודען־באי־קאט. דאס איז נישט אזוי לייכט צו טון, נאר אדאלף היטלער קאן אדורכפיהרען זיין פלאן שטופענווייז, די דייטשען האבען אנערקענט יודען אלס זייערע אויסגעשפראכענע פיינד.

עס וועט קומען א צייט, ווען עס וועלען זיין פערבאטען געמישטע חתונות צווישען יודען און דייטשען.

ווייטער האט שטרייכער געזאגט, אז דורכ'ן באיקאט האט מען זיך איבערצייגט אין דער אינטער־נאציאנאלער יודישער סאלידאריטעט, אויב מען זאל ווייטער פיהרען דעם באיקאט, וואלטען געקומען נישט פאראויסגעזעהענע ווירטשאפטליכע פאלגען.

זיג פון עמיר אבדולא'ס פאליטיק

לעג. ראט אפגעווארפן דעם פערקויף-פערבאט פון ערד צו פרעמדע

ירושלים, 3. (יט"א טעלעגראפיש) פון אמאן טיילט מען מיט, אז דער לעגיסלאטיווער ראט האט אפגעווארפען דעם פארשלאג איינצופיהרען א פער־באט צו פערקויפען ערד צו פרעמדע.

דער בעשלוס ווערט בעטראכט אלס א זיג פון עמיר אבדולא'ס פאליטיק.

פערשטארקטע פאליציי-אויפזיכט אין ארץ-ישראל

צוליבן אראבישען יום-טוב „נבי מוסא"

ירושלים, 3. (יט"א טעלעגראפיש) צוליב די דערנעהנטערונג פון די אראבישע פייערליכקייטען צום יום טוב פון „נביא מוזא" (נביא משה) איז פערשטארקט געווארען די פאליציי־אויפזיכט פון 3־טען ביז'ן 23־טען אפריל. אלע אורלויבען זענען צוריקגעצויגען געווארען.

אפגעשטעלט דאס „איזראעלי־טישע פאמיליענבלאט"

לאנדאן, 3. (יט"א טעלעגראפיש) פון דייטש־לאנד טיילט מען מיט, אז דאס בעקאנטע „איזראעלי־טישע פאמיליען בלאט" האט אויפגעהערט צו ער־שיינען.

מאסען יודען אנטלויפען פון היטלער-גיהנום

לאנדאן, 3. (יט"א טעלעגראפיש) פון קאפענ־האגען טיילט מען מיט, אז אהין זענען אנגעקומען הונדערטער אנטלאפענע יודען פון דייטשלאנד.

יודען ווערען געטריבען אין „ברוינעם הויז"

און ווערען געצוואונגען אליין זיך צו שמייסען

לאנדאן, 3. (יט"א טעלעגראפיש) פון מאס־געבענדע קוועלען טיילט מען מיט פון דארן, אז היטלעריסטען האבען אריינגעטריבען אין „ברוינעם הויז" צעהנדליגער יודען, און מיט רעוואלווערען אין די הענד די יודען געצוואונגען צו שמייסען איי־נער דעם אנדערען.

לעצטער יוד. מלוכה-בעאמטער אין דייטשלאנד

בעזייטיגט פון זיין אמט

לאנדאן, 3. (יט"א טעלעגראפיש) דער לעצ־טער יודישער מלוכה־אנגעשטעלטער אין דייטש־לאנד, דער אונטערשטאטס־סעקרעטאר פון פינאנץ־מיניסטעריום סאנדער איז בעזייטיגט געווארען פון זיין אמט.

עלילת-דם-העצע אין דייטשלאנד

בערלין, 3. (יט"א טעלעגראפיש) די היטלע־ריסטען האבען אנגעהויבען אן עלילת־דם־העצע.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר

אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לאטשניצע זגערזשער 17

פון 11—1 און פון 2–3 נאכם.

„אראראט"

מ. י. ד. י. א. ס. ע.

ס'גרעסטע געשעפט ניש אין דער מאטאטש-ווילס

ווייטערס

זעה זייט 9

דייטשע יודען לויפען נאך בעלגיען

בריסעל, 3. (ספ.) יערען טאג גיהען אריבער די דייטש־בעלגישע גרעניץ א סך דייטשע יודען.

דער דייטשער באטשאפטער אין בריסעל האט ארויסגעגעבען א קאמוניקאט אין וועלכען ער לייקענט די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

די פרעסע ברענגט שארפע קאמענטארען צום דאזיגען קאמוניקאט און דערמאנען דעם דייטשען אולטימאטום צו בעלגיען אין יאהר 1914, הגם די דייטשען האבען פערזיכערט, אז זיי האבען נישט בדעה צו ברעכען די בעלגישע נייטראליטעט.

א „יודישער קריגס-ראט"

לאנדאן, 3. (ספ. טעל.) פון ניו־יארק איז מודיע, אז דער בעקאנטער יודישער אדוו. [illegible] שפירא איז ארויסגעטרעטען מיט א פראיעקט צו שאפען א „יודישען קריגס־ראט" אויף אדורכצו־פיהרען א באיקאט אויף דייטשע סחורות, 80 פרא־צענט פון דייטשען אויסלענדישען האנדעל געפינט זיך אין יודישע הענד, אויף אזא אופן וואלט דער באיקאט געקאנט דעזאריענטירען דאס גאנצע יודישע באיקאט געקאנט דעזאריענטירען דאס גאנצע ווירט־שאפטליכע לעבען אין דייטשלאנד.

בעזייטיגען יודען פון די ספארט-פערבאנדען

בערלין, 3. (ספ. טעל.) דער צוזאמענפאהר פון דייטשען פערבאנד פון אמאטאר־[illegible]פערס אין בערלין האט בעשלאסען, אז יודען זאלען נישט טארען געהערען צום דאזיגען פערבאנד.

אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו!!

זוכט נישט ביליג — נאר גוט!

אנשטאט אויסצוגעבן פיל געלד אויף רעקלאמע גיב איך

גוטען און כשר'ן וויין

ווילט איהר האבען אן אמת'ן עונג יום-טוב, דאן פאדערט איבעראל נאר דעם גוט-בעקאנטען און אויסגעצייכנטען וויין פון די פירמע

„MALWIN"

אינהאבער: ש. נייפעלד

4 צעגעלניאנא 4 אין הויף

אויך איז צו בעקומען מיין וויין צו פאבריקס-פרייזען ביי פאלגענדע פירמען:

1) דזיאלאשינסקי קילינסקיעגא 33 2) בעלכאטאווסקי נאראטאוויטשא 31

3) שיינביין נאוואמיעיסקא 27

שטרענג כשר

כשר לפסח

בעקאנטמאכונג

נור די איינציגע ווארשטען-פאבריק אין לאדז

פון די יודישע פעראייניגטע פליישער

אונטער דער השגחה פון הרב ר' משה איטשע סטעמפאקאווסקי

מאכט בעקאנט, אז די פאבריק איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

ערוי־
געכערטע פליישען

כשר על חג הפסח
אפילו למהדרין מן המהדרין

מיט אכטונג: די יודישע פעראייניגטע פליישער אין לאדז.

אונזערע געשעפטען געפינען זיך:

פאבריק און צענטראלע: קילינסקיעגא 60, טעל. 137-65

פיליאלען: פיעטריקאווער 54 טעל. 137-66 | פאלודניאווא 9 טעל. 137-67 | זגערזשער 2 טעל. 149-82 | פיעטריקאווער 114 טעל. 207-79 | בזשעזשינער 25 טעל. 184-77

צעגעלניאנא 9

בעמערקונג: גלייכצייטיג מאכען מיר בעקאנט, אז מיר נעהמען אן זעמטליכע בעשטעלונגען פון אונזערע גוט בעקאנטע ווארשט-אויסארבייטונגען ווי אויך געבזעצ־שמאלץ כשר לפסח אין ספעצ־יעלע בלעכענע שאכטלען פון 45 דקא אן

אויף עקספארט

אין אלע אירדאפעאישע לענדער. פאר שטודירענדע יוגענד שיקען מיר ערויס אלס: מוסטער אהנע ווערט (Echantillon sans valeur)

בעשטעלונגען נעהמען אן די צענטראלע און אלע אונזערע פיליעס.

מיט אכטונג פעראייניגטע יודישע פליישער אין לאדז.

כשר לחג הפסח

שטרענג כשר

כשר לפסח

די בעוואוסטע יודישע
שאקאלאד-פאבריק

„ZŁOTY RAJ"
אינהאבער ש. האלפערין

פערקויף-שטעלען:
№ 50 פילסודסקיעגא
„ 11 זאוואדזקא
„ 7 שרודמיעסקא

מאכט בעקאנט איהרע ג' קונדשאפט דאס צום בעפארשטעהענדען פסח איז זי פערזעהן מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע
שאקאלאד קארמעלעז כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין

באמערקונג: דאס אלעס ווערט אויסגעארבייט בהכשר גמור אונטער די השגחה פון אנשים כשרים ונאמנים.

כשר לפסח
הורט און דעטייל

זאל „פילהארמאניע" היינט, דינסטאג, האלב 9 אווענד
איינציגער רעפעראט
פון וויצע-פרעזידענט פון דער רעוויזיאניסטישער וועלט-אוניאן און גלענצענדען רעדנער
מאיר גראסמאן
„דער רעוויזיאניזם אויפ'ן שיידע-וועג"
(פון סאלע ביז קאטאוויץ). — טעזען: מיט בויען אדער ברעכען? — די שונאים פון אינעווייניג און פון דרויסען; ווי לעבט און ארבייט ארץ-ישראל?; דער אמת וועגען עבר-הירדן; ווער בויט באמת א"י?; דער וועג צו נצחון. בילעטען צו זעהר ביליגע פרייזען: פון 75 גר. ביז 2.99 — צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע".

3 דאס לאנגיאריגע בעקאנטע און רעיעלע
טוך און קארט-געשעפט
Herman WŁOSKI
(עקזיסטירט פון 1910)
לאדז, נאוואמיעסקא 3, טעל. 114-92
פראנט 2-טער שטאק
בעזיצט אויף לאגער צום פריהלינג און זומער-סעזאן דעם גרעסטען און שענסטען אויסוואהל פון די
בייעסטע הערען און דאמען-שטאפען
אין זאמטליכע פארבען און מוסטערן פון ענגלישע. ביליצער, טאמאשאווער סחורות א.א. געניע פאבריק-פרייזן!
נעדענקט די אדרעס! קומט און איבערצייגט אייך!
רעיעלע בעהאנדלונג! — הורט און דעטייל!

אויף יום-טוב
בעזארגט אייך מיט גוטע און ביליגע
שיך
דאמען-
הערען-
און קינדער-
פון דער בעסטער קוואליטעט פון דער פירמע
A. Ogórek, Zawadzka 11

אלע דארפען וויסען!
צום זומער סעזאן בעקומט איהר
רעשטען
פון די בעסטע קוואליטעטען ביליצער, טאמאשא-ווער און אנדערע נייעסט-מאדערנסטע מוסטערען פון הערען- און דאמען-שטאפען
פאר דאמען אויף פאלטענס, אויפקאסטיומען — נור ביי
מיט 30% ביליגער קומט און איבערצייגט אייך!
פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאלטענס — געדענקט דעם אדרעס
R. SZCZĘŚLIWY
5 נאוואמיעסקא 5, פראנט, 2. שטאק.

ייז כשר לפסח
ווער עס וויל הנאה האבען פון זיין געלד און א אמת'ן עונג יום-טוב זאל זיך איבערצייגען, אז נאר ביי דער פירמע „פראגרעס" אינהאבער זלמן גוטער בעקומט מען גוטען און ביליגען
ראדזינער-ווייען און מעהד כשר לפסח
א קווארט מאשט ראדזינקאווע 2.00 — א באטשינקע 1.45
א קווארט נומער 6 — 2.25 — א באטשינקע 1.60
א קווארט נומער 7 — 2.55 — א באטשינקע 1.80
א קווארט נומער 8 — 2.80 — א באטשינקע 2.00
א פלאש גוטען מעהד 2.00 זל.
אויך אלע אנדערע סארטען וויין און מעהד צו ביליגע פרייזען.
וויין- און מעהד-פאבריק פירמע „פראגרעס"
אינהאבער: זלמן גוטער
הורט-פערקויף: אלטער-מארק 2
ענצעל-פערקויף: אלטער-מארק 1 טעל. 184-82
אלע סארטען ווייץ און מעהד פון אונזער פירמע ביי ה' פולווערמאכער, גרינער-מארק 6.

א בשורה טובה
פאר דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג!!!
כשר לפסח! ווארשאווער כשר לפסח!
מאשין-מצה-בעקעריי אין לאדז
די ניי-איינגעארדנטע ווארשאווער מעכאנישע מצה-בעקעריי, וועלכע געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון יאנאווער רב שליט"א הרב הגאון ש. י. וואפנער, באקט אויס די בעסטע מאשין-מצות, וועלכע שטייגען איבער די אלע ביז יעצט אין לאדז מאשין-מצות, מיט זייער שמאקהאפטיקייט און היגיענע. די מצות ווערען אויסגעבאקען פון די פיינסטע און בעסטע מעהלען אין לאדז.
די צענטראלע געפינט זיך אין לאדז,
11-טער ליסטאפאד 38 (קאנסטאנטינער), טעל. 161-59
פיליאס. נאווראט 14. טעל. 101-49. זאוואדזקא 17. טעל. 137-02
גדאנסקא 11 „ 161-59, זאוואדזקא 15.
באמערקונג: צוליב'ן קריזיס זיינען די פרייזען בעדייטענד רעדוצירט. פאר גרויסע בעשטעלונגען — ספעציעלער ראבאט.

ווארנונג!
דערמיט ווארנען מיר די יעניגע פערזאנען, וועלכע שאנטאזשירען און טעראריזירען אונזער מיטגליד ה' משה יוסף דאנציגער, באלוטער מארק 11. צוליב זיין פערקויפען עופות צו ביליגע פרייזען, אז אין פאל ווען זיי וועלען נאך איין מאל פראבירען צו איבערחזר'ן זייער טעראר אדער שאנטאזש געגען ה' דאנציגער — דאן וועלען מיר אהן ריקזיכט איבערגעבען דעם ענין דער פראקוראטור!
זאלען דאס די ה"ה גוט געדענקען, אז מיר האבען זייערע נעמען, אדרעסען און אויך עדות פון זייער טעראר און שאנטאזש-אקציע געגען ה' משה יוסף דאנציגער.
די פערוואלטונג
פון יודישען געפליגעל-הענדלער-פעראיין אין לאדז, פאמארסקא 17.
1791

Doktór
ŁAGUNOWSKI
Piotrkowska 70
i róg Traugutta
Tel. 181-83.
choroby skórne
weneryczne
imoczopłciowe
Gabinet Roentgenoleczniczy.
Przyjmuje od 8[30] do 10 i — 2[30], od 6 do 8[30] w w niedziele i święta od 10—1.
Oddzielna poczekalnia dla pań.

קמח חטים כשר לפסח
תחת השגחת הראבינאט דפה
אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראבינאט איז אונזער מיהל געכשר'ט און אזוי ווי ס'פאריגע יאהר, וועלען מיר דאס שענסטע מעהל צושטעלען פאר אונזערע ג' קונדען, דערפאר נישט צו פערגלייכען מיט דער פראווינץ, וואס אויסער שלעכטעס מעהל און נישט שעהנעס. קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאכקומען אזוי ווי מיר, וואס ערפילען יעדענס פערלאנג. מיט אכטונג
„ELEKTROMŁYN"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.
בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אנגענומען פערזענליך אדער טעלעפאניש 147-40.

דער ועד הרבנים דפה
איז מודיע, אז די מצה-בעקעריי פון
משה זילבערינג
פאדזשעטשנא 19
שטעהט אונטער דער השגחה פון ראבינאט.
דאס מצה-געוועלב געפינט זיך אויף דרעוונאווסקא 13.
ועד הרבנים דפה.
1787

דעם טיפסטען בייליד דריקען מיר אויס
די געשוויסטער זעלמאנאוויטש
צוליב'ן טויט פון זייער מוטער
חנה נ"ע
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
ברוך און גאלדע קלין.

די מאשין-מצות
פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניע
ב. ווינבערג
אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב
38 פיעטריקאווער 38
טעלעפאן 143-82
מאכט בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונג'ען. הערט נעבעטען וואס פריהער צו קומען נאך מצות, כדי אזוי-ארום צו קענען דויס'ן וואנצע צופרידענשטעלען.
קאנקורענץ-פרייזען!
באמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען געפאקט און פערזעהען מיט אונזער פירמע.
ווי אויך שוין צו בעקומען
יום-טוב'דיג מאקאראן.

פרימא, דינע
מצות
פון בעסטען מעהל אונטער דער השגחה פון לאדזער ראבינאט צו מעסיגע פרייזען שוין צו בעקומען אין היגיענישער און כשר'ער בעקעריי
פון ש. מיצענמאכער
פיעטריקאווער 166
טעל. 191-13
בעשטעלונגען ווערען אויך אפגעשיקט א היים. סאלידע בעהאנדלונג.

פאר
גאלד, בריליאנט-שמוק
און לאמבארד-קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא,
פיעטריקאווער 7.

צו דער פערלאבונג פון
פרל. העלא נאטהעלף
מיט ה' יעקב יעראזאלימסקי
ווינשען מיר א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט.
יחיאל דעמבאוויטש און פרוי
יעקב קראנענבערג און פרוי

מאשין-מצות
פון די פעראייניגטע
בעקער-מייסטער
אל. קאשטשושקי 11
טעל. 141-08
אין די יעדעס יאהר אויך היי-יאהר מעטיג. מיר עמפפעהלען דעם ג' פובליקום די בערימטע און בעסטע מיט זייער געשמאקהאפטיגקייט מאשין-מצות פון די בעסטע ערשטע סארט מעהל, וואס געפינט זיך אונטער דער שטרענגער השגחה פון יאנאווער רב הרה"ג ש"י וואפנער.
צו בעקומען ביי אונז יעדען קוואנטום מצות זאגער פון אויזען ארטס. די פרייזען זענען ערמעסיגט און צוגעפאסט צו דער הײַנטיגער צייט.
צענטראלע: אל. קאשטשושקי 11
טעל. 141-08
ה' מ. יעלין, פיעטרקי. 24, טעל. 173-46
ה' שקלארוש, וואזשבארסקא 22 „ 139-67
ה' וו. י. ווינבערג, שוו יאקובא 4 „ 129-69
יחזקאל קירשבוים, ריבנא 11, „ 151-50

בעקאנטמאכונג.
די לאנגיעהריגע היגיענישע
מצה-בעקעריי
פון פאלורנ. 3 און זאוואדזקא 12
איז איבערגעטראגען געווארן אויף
קאמיענגא 18
עס ווערט אויסגעבאקען דינע מצות פון מעהל A. 0000 ריק-סוסאווע.
מיט אכטונג
פיגערהוט. 1628

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פון לונגען-הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען
ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוו.

Dr. med.
M TAUBENHAUS
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעהמט אן פון 4—8 אווענד. 1789

DR. MED.
Z. LEWINSON
כירורג
ארדינאטאר פון שפיטאל אויף דרעוונאווסקא
נעהמט איצט אן אויף
פיעטריקאווער 86, פראנט 2. שטאק
פון 3—5 נאכמ. 1780

די געשיכטע פון א פלאץ אין תל-אביב

ספעציעל פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט"

פון זלמן זילבערצווייג

איך וועל דא דערציילען א געשיכטע פון אן איינפאכען פלאץ אין ארץ־ישראל ווענען א פשוטען פלאץ אין תל־אביב. איך וועל די פאסירונג איבערגעבען אזוי ווי זי איז פארגעקומען, דעם מוסר־השכל זאל זיך דער לעזער אליין ארויסנעהמען.

מיט אכט יאהר צוריק האט מיינער א קרוב אין פוילען געקויפט א פלאץ אין תל־אביב. איך האב געשפילט א שטיקעל ראלע אין דער געשיכטע, מען האט מיך אויסגעקליבען פאר'ן מבין, תל־אביב איז נאך דעמאלט געווען זעהר ווייניג בעוואוינט. אפילו אין די הויפט־גאסען נחלת בנימין, רחוב הע־צל און אלענבי זענען געווען זעהר א סך ליידיגע פלעצער, אבער איך האב אויסגערעכענט אז דער פרייז פאר א פלאץ אויף יענע גאסען וועט זיין צו גרויס פאר מיין קרוב. איך האב שוין דעמאלט געהאט צו ווייניג אמונה אין די גליקען פון פוילען, דעריבער האב איך געקויפט דעם פלאץ אין א דייטיגער גאס. א גאס וועלכע טראגט א שיינעם נאמען, אבער זי איז געווען ליידיג. דא און דארט האט מען געקאנט זעהען א הייזעל, ארער ארום און ארום איז געווען אזוי נישט בעוואוינט אז מען האט פון אלע זייטען ארויסגעזעהען די געבידע פון דער שטאט־פערוואלטונג (עריה) וועלכע געפינט זיך אויף יענער גאס.

דער פלאץ האט זיך געפינען אין עק פון דער ביאליק־גאס. אויף אלע זייטען ארום האט זיך אויסגעשפרייט דער גליהענדער ארץ־ישראלדיגער זאמד אזויפיל זאמד אז גאנץ אפט פלעגט דארט צופאהרען א יודיש וועגעלע אדער יודען פלעגען צוטרייטען מיט אייזלען, אדער קעמלען, א־אפנעהמען אביסעל זאמד פון דער גאס און עס מיטנעהמען אויף די וועגעלעך אדער אייזלען אדער קעמלען, דארט איז דער פרייז פון פלאץ געווען פערהעלטנישמעסיג ביליג. אבער מען האט געהאפט דיין א גרויסער מאמין, אז ארץ־ישראל וועט זיך שנעל אויפבויען כדי דארט צו קויפען א בוי־פלאץ.

דער פלאץ האט געהאלטען (אין רונדיגע ציפערען) 1000 פיק און יעדער פיק האט געקאסט 40 פיאסטער, אלזא, צוזאמען א קניה אין ווערט פון 400 פונט. געקויפט איז דער פלאץ געווארען נישט ביי קיין מעקלער, נישט ביי פריוואטע סוחרים, נאר דירעקט אין דער אנגלא־פאלעסטינא־באנק. דער פלאץ און די ארומיגע פלעצער ארום האבען געהערט צו איהר. לויט'ן קאנטראקט האט מיין קרוב געדארפט איינצאהלען הונדערט פונט באלד ביים מאכען די קניה און אויף די איבעריגע דריי הונדערט פונט האט ער געראפט אויסשטעלען דריי וועקסלען צו הונדערט פונט א וועקסעל, צאהלבאר אין משך פון דריי יאהר.

מילא, די ערשטע הונדערט פונט האט מיין קרוב איינגעצאהלט, עס איז געמאכט געווארען א קאנטראקט און מיין קרוב האט אונטערגעשריבען די דריי וועקסלען און זיי צוגעשיקט צו דער באנק. אזוי ווי מיין קרוב האט געוואוינט אין פוילען, און איך אליין וואנדער ארום איבער דער וועלט, איז אן אנדערער קרוב מיינער אין ארץ־ישראל געווארען דער בעפולמעכטיגטער פון מיין קרוב אין פוילען.

אין פוילען איז אין יענע יאהרען נאך געווען א שטיקעל אויפלעבונג אין מסחר. און אפילו אין ארבייט. מיין קרוב אין פוילען, א האנדווערקער, האט געארבייט און גוט פערדינט, אבער ווען ס'איז געקומען צו בעצאהלען דעם ערשטען וועקסעל, האט ער אליין נישט געהאט די גאנצע סומע און זיך געמוזט צובארגען א טייל פון די נויטיגע הונדערט פונט. פערשטעהט זיך, אז אזוי ווי געבארגט האט ער פריוואט האט ער געצאהלט א גאר גרויסען פראצענט, אבער סיי ווי סיי — דער ערשטער וועקסעל איז געצאהלט געווארען.

דורך דער צייט האט ארץ־ישראל איבערגעלעבט די עליה רביעית. די שלעכטע עקאנאמישע לאגע אין פוילען האט זיך באלד אפגעשפיגעלט אין ארץ־ישראל, אויך אין ארץ־ישראל גופא האט זיך אנגעהויבען א גרויסער קריזיס. מען האט אויפגעהערט קויפען, ארבייט איז געווארען ווייניג. דער פרייז פון פלעצער איז געפאלען ווייל ס'איז פשוט נישט געווען קיין קונים. אין אמעריקע האט זיך אויך אנגעהויבען דער קריזיס און פערמעגליכע יודען האבען ווייניג אינוועסטירט אין ארץ־ישראל, אויך קהלישע געלדער זענען ווייניג איינגעפלאסען אין ארץ־ישראל. איבער גאנץ איראפע האט אנגעהויבען צו הערשען דאס געשפענסט פון קריזיס. אין פוילען האט אנגעהויבען צו ווערען שלעכט, ערגער פון טאג צו טאג, און מיין קרוב ווי טויזענדער אנדערע יודען, האט פערלוירען די מעגליכקייט צו צאהלען דעם דריטען וועקסעל.

עס איז אריבער א יאהר. עס איז אונטערגעקומען דער טערמין פון וועקסעל, די באנק האט געווארט, אז מען זאל קומען צאהלען דעם וועקסעל, קיינער איז נישט געקומען, ווארום דער קונה איז דאך געווען אין פוילען און זיין בעפולמעכטיגטער אין ארץ־ישראל האט זיין אדרעס אין באנק נישט געלאזט. עס איז אריבער נאך א יאהר. עס איז געווארען פעליג דער טערמין פון דריטען וועקסעל. קיינער איז ווידער נישט געקומען צאהלען.

דערווייל האט זיך אין ארץ־ישראל ווידער אנגעהויבען א שטיקעל אויפלעבונג. אמת, אין א קלענערער פארם, ווי בעת דער עליה רביעית, אבער די איינוואוינער אליין האבען גענומען דיי לייצעס אין די הענד. מען האט אנגעהויבען צו בויען נייע הייזער און די פריהער ליידיגע גאסען זענען איינציגווייז בעוואוינט געווארען, אויך מיט דער ביאליק־גאס איז געשעהען דאסזעלבע. איינציגווייז איינציגווייז האבען זיך דארט אנגעהויבען בעווייזען הייזער. די שטאט־פערוואלטונג האט זיך געזעהען געצוואונגען צו מאכען א שאסעע איבער דער גאנצער גאס און אויך א טראטואר. דערפאר דארפען בעצאהלען די אייגענטימער פון די הייזער אדער פלעצער פון דער גאס, אז די שטאט־פערוואלטונג איז צוגעטראטען מאהנען דעם שטייער פאר מיין קרובס פלאץ, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז זי האט נישט ביי וועמען צו מאהנען, אבער זי האט פעסטגעשטעלט אז דער פלאץ איז פערקויפט געווארען דער אנגלא פאלעסטינא־באנק און זי האט געמאכט דער באנק

צו פערמיטען
3 צימער מיט קוך
25 פולנאצנא 25
פראנט, 1-טער שטאק מיט באלקאן
אויסרעמאנטירט, דירה-געלד א קווא־טעל 300 זל. צו ערפאהרען ביים
פערוואלטער מייועל, קאנסטאנטינער־גאס 49.
1636

פעראנטווארטליך פאר דעם שטייער.

אזוי זענען אוועק איניגע יאהר. מיין קרוב האט נישט בעצאהלט נישט די וועקסלען, נישט די שטאטישע שטייערען, דער חוב איז וואס אמאל מעהר געוואקסען. ווייל סיי די באנק און סיי די שטאט־פערוואלטונג רעכנען זיך צו פראצענט. מיין קרוב האט אנגעהויבען טראכטען וועגען פערקויפען זיין פלאץ. דער פרייז זיינער איז געווען ווי געזאגט, 400 פונט. איינגעצאהלט האט מען קרוב 200 פונט, אבער די לאגע אין ארץ־ישראל איז דערמאלט געווען אזוי שלעכט, אז מען האט קיין קונה נישט געקאנט בעקומען, און אויב יא, האט מען געוואלט געבען פאר א פיק נישט 40 פיאסטער נאר 18 פיאסטער. עס איז אלזא אויסגעקומען, אז דער פרייז וויפיל מען האט געקאנט בעקומען, פאר'ן פלאץ, איז געווען ווענינער וויפיל מיין קרוב האט בעצאהלט. די באנק האט גארנישט געוואלט היזק האבען. זי האט זיך געהאלטען ביי איהר קאנטראקט און עס איז אויסגעקומען אז מיין קרוב דארף פערלירען די 200 פונט, וועלכע ער האט איינגעצאהלט און כדי ער זאל ארויסבעקומען זיינע 2 וועקסלען, פון דער באנק, דארף ער נאך צוצאהלען א גרעסערע סומע כדי די באנק זאל בעקומען די דיפערענץ צווישען דער סומע, וועלכע מ'קאן בעקומען פון א נייעם קונה, און דעם חוב פון די 200 פונט צוזאמען מיט'ן שטייער פון דער שטאט־רעגירונג. די פראצענטען פאר'ן שטייער און די פראצענטען פאר'ן חוב פון דער באנק.

מיין קרוב האט זיך געפינען אין א מארנער לאגע. וועגען צוצאהלען זיין חוב איז נישט געווען קיין רייד. ערשטענס האט ער נישט געהאט, צווייטענס, לויט'ן שכל הישר נישט געווען פראקטיש צוצוצאהלען ווייל דער פלאץ איז דאך אפילו נישט ווערט געווען די העלפט, וועלכע ער האט שוין פריהער איינגעצאהלט.

און אזוי איז דער ענין געבליבען הענגען אין דער לופטען.

די באנק אבער האט נישט געשוויגען, זי האט געזוכט דעם קונה כדי איהם צו מאהנען אין געריכט און דורכפיהרען א ליציטאציע אויפ'ן פלאץ. ווען זי האט אנגעהויבען אנאנסירען אין דער ארץ־ישראלדיגער פרעסע וועגען דער ליציטאציע, האט זיך אנגערופען דער קרוב אין ארץ־ישראל, וואס איז געווען בעפולמעכטיגט פון מיין קרוב אין פוילען. ער איז אוועק אין באנק און אויסגעפועלט אז מען זאל דערווייל נישט דורכפיהרען די ליציטאציע ביז ער וועט זיך פערשטענדיגען מיט זיין קרוב אין פוילען.

דורך דער צייט אבער וואס די פערהאנדלונגען זענען אנגעגאנגען, האט זיך אנגעהויבען א געוואלדיגע אויפלעבונג אין ארץ־ישראל. גאסען זענען איבערנאכט פערמויערט געווארען, נייע פאבריקען, נייע געשעפטען, תל־אביב איז זיך צעוואקסען אין דער לענג און אין דער ברייט. ביאליק גאס איז שוין אין צענטער פון שטאט, דער פלאץ פון מיין קרוב שטייט שוין כמעט ווי א ארימער יתום צווישען רייכע, ארום און ארום געפונען זיך הייזער און בנינים, עס האבען זיך אנגעהויבען בעווייזען קונים מען האט זיך אנגעהויבען נאכפרעגען ווי אזוי קאן מען קויפען דעם פלאץ. מען האט זיך דערפרעגט צו דער באנק און מיין קרוב אין ארץ־ישראל האט אפגעשלאסען א אפמאך מיט דער באנק, אז זי בא־קומט דאס רעכט צו פערקויפען דעם פלאץ אויף געוויסע בעדינגונגען.

און פונקט אזוי ווי ס'איז מיר בעשערט געווען צו שפילען א ראל ביים קויפען דעם פלאץ, אזוי איז מיר אויך געווען בעשערט צו שפילען א ראל ביים פערקויפען איהם.

ווען כ'בין געקומען איצט צו גאסט אין ארץ־ישראל, איז מיין קרוב מיט מיר אוועק אין באנק און צוגעגרייט די מעגליכקייט צו פערקויפען דעם פלאץ. איך האב זיך געווענדעט צו א מעקלער, אז ער זאל מיר ברענגען א קונה, אין עטליכע שעה ארום האט מיר דער מעקלער געבראכט א קונה, וועלכער האט געוואלט צאהלען פאר'ן פלאץ צו 60 פיאסטער א פיק, דערפון א העלפט אין מזומן און א העלפט אין וועקסלען אויף צוויי יאהר, די באנק האט נישט מסכים געווען. דער מאטיוו פון באנק־דירעקטאר איז געווען אז דער מעקלער האט נישט געבראכט קיין קונה, נאר ער שטעלט אונטער זיינעם אנ'איידעם אלס קונה כדי צו קענען שפעקולירען מיטן פלאץ. איך האב זיך אויך קאטעגאריש אפגעזאגט צו פערקויפען דעם פלאץ אויף שפעקולאציע. דער באנק־דירעקטאר האט דערויף געגעבען אנ'אנאנס, אז די באנק האט צו פערקויפען פלעצער. אין זעלבען אוועגד בין איך מיט א קאלעגע — א זשורנאליסט, געזעסען אין טעאטער און איהם דערציילט אז איך בין איצט פערנומען מיט פערקויפען א פלאץ פון מיינעם א קרוב נאר ס'איז גארנישט געווארען פון קונה. מיין קאלעגע האט מיר געזאגט, אז ער האט א בעקאנטען וועלכער זוכט צו קויפען א פלאץ אין שטאט צומארגענס אינדערפריה האבען מיר זיך געזעהען. דער קונה איז גרייט געווען צוגעבען 62 פיאסטער פאר א פיק און דאס איז איינגאנצען מזומן. מיר האבען זיך אפגערערט אויף 12 א זייגער אין באנק. געקומען אין באנק דערוויסען מיר זיך אז דער באנק־דירעקטאר האט שוין ארויסגעשיקט א שליח צו מיר, ווייל פון דער פריה אן זיצט אין באנק א קונה, אויפ'ן פלאץ. געה איך ארויס און זאג דאס דעם קונה וועלכען איך האב געבראכט, זאגט ער אז ער איז גרייט צו געבען 65 פיאסטער א פיק. דערצעהל איך דאס דעם באנק־דירעקטאר שמייכעלט ער.

— אונזער קונה גיט 75 פיאסטער און דאס תיכף א טשעק.

מיין קונה האט זיך פאר מיר ענטשולדיגט, און אין א האלבע שעה ארום האט דער באנק־קונה שוין געהאט אויסגעשטעלט זיין טשעק אויף דער באנק. מיין קרוב האט בעקומען זיין חלק בערך 300 פונט פאר די 200 פונט, וועלכע ער האט איינגעצאהלט און וועלכע זענען שוין גארנישט ווערט געווען.

דער עפילאג פון דער געשיכטע איז, אז פאר די 300 פונט וועלכע מיין קרוב האט בעקומען, האט ער איצט די מעגליכקייט צו קריגען א האנדווערקער־סערטיפיקאט פון פאלעסטינא־אמט און איז גיכען פאהרט ער טאקע אפ מיט זיין פאמיליע קיין ארץ־ישראל.

ווי געזאגט האב איך דערצעהלט די מעשה ווי זי האט פאסירט אהן שום מוסר השכל.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צענעלניאנא 7, טעל. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונד, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

ר. אייזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען־לעבען

(135

דאן איז מארעק ביים פולען בעוואוסטזיין צוועק אין גאס, ארייננעלעגט דעם בריף אין פאסט קעסטעל.

איצט איז מיין גורל אפגע'משפט. דעם לעצטען אקט אין מיין לעבען האב איך אדורכגעפיהרט, איך האב זיך דורך דעם בריף צוריק בעהאפטען מיט מיינע עלטערן און מיט מיין פאלק. גאט וועט מיך משפטן אליין. א רוהיגער איז ער אוועק אהיים. אזוי ווי ער וואלט געטון א געוועהנליכען ענין, א טאג־טעגליכען, איז מארעק ארויף אויפן טיש און געפרובט דעם נאגעל אויפ'ן סופיט, צי ער איז גענוג שטארק אז ער זאל אויסהאלטען די משא פון מענשען. ווען ער האט זיך איבערצייגט, אז דער נאגעל וועט אויסהאלטען, איז ער ארונטער פון טיש, אויסגעזוכט א גרויסע שטריק, וואס איז געלעגען אונטער'ן בעט, אויך איהם אויסגעפרובט, צי ער איז גענוג שטארק, און מיט דער גאנצער אויסגערעכנטקייט האט ער געמאכט א פעטליע, ארויסגעווארפען אויפ'ן האלז, צוגעבונדען דעם צווייטען עק צום האק אויפ'ן סופיט און געשטאנען אזוי אין דער דאזיגער פאזע עטליכע מינוט און געטראכט, ווענען וואס ער האט געטראכט האט ער אליין נישט געוואוסט, אלע זיינע איצטיגע בעוועגונגען זענען געווען מעכאנישע, אהן אויסרעכנונג און אהן ווילען. ער האט געוואוסט, אז אין עטליכע מיגוט ארום וועט ער מעהר נישט לעבען, אבער פונקט מארגן איז דאס אויסגעקומען, ער האט זיך דערפאר נישט דערשראקען. ס'איז איהם אלץ געווארען גלייכגילטיג און ער האט זיך צוגעגרייט צום טויט, אזוי ווי איינער גרייט זיך צו א ווייטערע רייזע

— — — — — — — — — — — — — —

ווען מארעק איז ארויס פון מרים'ס צימער, איז דארט געבליבען מרים מיט די באראנין.

— ער איז צו שנעל אוועק פון דאנען, האט די באראנין געזאגט צו מרים'ען. ער האט נאך געדארפט אביסעל דא בלייבען און ער וואלט נאך פון מיר געהערט מעהר ווי איין אמת. וואס וואלט איהם געווען זעהר אונאנגענעהם, אבער וועלכען איך מוז איהם ליידער זאגען.

— אבער ענטשולדיגט, מאדאם, איך ווייס, אז איהר האט מיר זעהר פיל טובות געטון ביז איצט, איך ווייס אפילו נישט וואס פארא אינטערעס איהר האט פאר מיר, אבער צי האלט איהר נישט...

— איהר ווילט זאגען, אז איך מיש זיך שוין צופיל אריין אין אייערע אינערליכע אנגעלעגענהייטען, אין אייער אינערליך לעבען.

— יא, איך האב דאס געוואלט זאגען.

— דאס איז דערפאר, ווייל אייער אינערליך לעבען איז ענג פערבונדען מיט מיינעם. איך נעהם מיר דאס רעכט דערצו, ווייל איך האב דאס רעכט, צו דעם צוועק בין איך אהערגעקומען, כדי איינמאל פאר אלע מאל צו מאכען א סוף צו די אלע ספקות. געהיימנישען און סודות..

אין דעם מאמענט איז אריינגעקומען דוד, ער האט גלייך דערקענט די באראנין, וועלכע ער האט שוין אמאל געזעהען און האט זיך שטארק פערוואונדערט ווען ער האט זי דערזעהען. דוד האט זיך געוואלט צוריקציהען פון צימער, ווייל ער האט געמיינט, אז די באראנין האט עפיס א ספעציעלען סוד מיט מרים'ען.

די באראנין גוטער האט דוד'ן פערהאלטען.

— בלייבט דא, איהר וועט אויך נויטיג זיין, ווייל דער גאנצער ענין, וועגען וועלכען מיר רעדען דא, איז נוגע אייך פונקט אזוי ווי מיך און מרים'ען.

דוד איז געווען דערזאריענטירט, ער האט נישט געקענט דעם אנהויב פון געשפרעך און דעריבער האט ער נישט געוואוסט, וואס צו ענטפערען, יעדענפאלס איז ער געבליבען אין צימער און איז צוגעגאנגען נעהנטער צו מרים'ען. פון מרים'ס בליק האט דוד ארויסגעדרונגען, אז אויך זי ווייסט נאך נישט וועגען וואס ס'האנדעלט זיך. זיי האבען דעריבער ביידע געווארט, וואס די באראנין וועט ווייטער טון.

די עלעגאנטע דאמע האט דערווייל אויסגעטון איהר לייכטען מאנטעל, דאס קליינע היטעלע, דאס גלייך און אין ארדנונג אוועקגעלעגט און זיך בעקוועם אוועקגעזעצט אויף א שטוהל.

— מיר זענען נאך נישט אין קאכפלעט, האט די באראנין געזאגט, איך וואלט גערן געווארט, אז ביי דעם דאזיגען שמועס זאל נאך זיין מארעק קריינין אויך, איך פערשטעה, אז איהר ווייסט נאך נישט, וואס פארא שייכות ער האט צו דעם אלעם, אבער דאך איז עס אזוי, ער האט וואויל אנ'ענגען שייכות צו דעם אלעם, ער איז צו שנעל אוועקגעגאנגען פון דאנען און איך בעדויער עס שטארק. ס'איז דאך פערהאן א מעגליכקייט איהם נאך אבער צו רופען.

— אלצדינג וועל איך טון, אלצדינג וואס איהר וועט הייסען, אבער זאל דאס אלץ שוין נעהמען א סוף, האט מרים געזאגט, איך קען מעהר נישט לעבען אין א וועלט פון בלויז רעטענישען, פון געהיימנישען און שטענדיגער אונזיכערקייט. איך וויל נישט מעהר טראגען אין זיך די מורא פאר די סודות וואס דארפען מיר ענטפלעקט ווערען, איך האב מעהר קיין כוח נישט דערצו.

מרים איז געווען שטארק אויפגערעגט. דוד האט זי בערוהיגט און האט אויסגעדריקט זיין גרייטקייט אליין צו געהען צו מארעק'ן וועלכער האט געוואוינט נישט ווייט פון דאנען און דא איהם אהערברענגען. ביידע פרויען זענען געבליבען אין שטוב און אויסגעטוישט צווישען זיך קיין איין ווארט. ביידע זענען געווען צו שטארק אויפגערעגט, אז זיי זאלען קענען פיהרען צווישען זיך א געמיטליכען געשפרעך. יעדע מינוט האט זיך זיי אויסגעוויזען ווי א שעה. זיי האבען געקוקט דורך דעם פענסטער, אויסקוקענדיג דעם צוריקקעהר פון דוד'ן, וועלכער איז טאקע באלד אנגעקומען, זיין פנים איז געווען בלייך און איינגאנצען פערענדערט. ער איז אריין אין צימער און געזאגט

— מיר האבען נישט אויף וואס צו ווארטען, מארעק קריינין וועט צו אונז נישט מעהר קומען.

(פארטזעצונג קומט).

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואר
דער בעל מלאכה און זיין באנק

דאס קעפעל פון אונזער הייניגען ארטיקעל איז ווירקליך אויפ'ן ערשטען בליק א שטיקעל איראניע: „דער בעל מלאכה און זיין באנק"! מיר ווייסען פון טערמין: דער בעל־מלאכה און זיין ווארשטאט. מיר קענען אויך פערשטעהען: די אינדוסטריע און איהר באנק, דער האנדעל און זיין באנק. אבער ווי קומט דער בעל־מלאכה צו א באנק? מיר קענען די באנק פון האנדווערקער: עס איז דער פריוואטער דיסקאנטער. פרייטאג פאר ליכטצינדען בעקומט דער בעל־מלאכה די דעקונג, אין דער צייט, ווען א וועקסעל איז היינט א יקר המציאות אין פערשידענע צווייגען פון האנדעל און אינדוסטרי, בעקומט נאך הייגט דער האנדווערקער, הויפטזעכליך אין דער בוי־בראנזשע וועקסלען, ווירקליך פרימא וועקסלען מיט זשיראס פון זיין ארבייטסגעבער דעם הויז־בעזיצער אדער גרויס־אינדוסטריעלער. ער געהט מיט דער דעקונג נישט אהיים, נאר גלייך צו זיין „באנקיר", וועלכער נעהמט אראפ, נישט קיין פראצענטער, נאר אויף דער קורסע, ער פערלאנגט זאגאר נישט קיין זשירא. דאס איז די באנק פון דעם בעל־מלאכה און אזוי איז עס געווען אין די לעצטע פאר יאהר און אזוי איז עס אויך איצט.

טאקע דערפאר איז דאס קעפעל פון אונזער הייניגען ארטיקעל ביי קיין פאל נישט איראניש געמיינט; א גאנץ ערנסטע כוונה האבען מיר! מיר ווילען בעווייזען, וואס פאר א באנק א בעל־מלאכה דארף און וואס דארף א האנדווערקער־באנק פון פארן בעל־מלאכה. פון די פריהערדיגע ארטיקלען אין דער האנדווערקער־בײלאגע ווייסען מיר, אז דער בעל־מלאכה איז א גאנץ זיכערער קרעדיט־עלעמענט. דער ריכטיגער בעל־מלאכה, ווען ער וועט האבען די מעגליכקייט צו גענייסען פון קרעדיט וועט קיינמאל נישט איבערכאפען די מאס און נעהמען וועט ער נאר אזויפיל, וויפיל ער וועט מוזען האבען און נאר דעמאלט, ווען ער וועט האבען די מעגליכקייט אפצוגעבען. פון דער אפיציעלער סטאטיסטיק ווייסען מיר, אז אלע קרעדיטען כמעט 100 פראצענט, וועלכע די האנדווערקער האבען בעקומען זענען צוריק איינגעפלאסען. עס הייסט, דעריבער, אז א באנקוועזען קאן ווייסט בויען אויפ'ן האנדווערקער. זאלען מיר זיך פערטראכטען איין מאמענט, וואס פאר א הילף דער בעל־מלאכה ברויך צו האבען פון זיין באנק.

עס איז פערשטענדליך, אז קרעדיט קאן בעקומען נאר דער בעל־מלאכה, וועלכער איז קרעדיט־פעהיג און זאגאר „זיין" באנק איז אויך נישט אומשטאנד צו העלפען יעדען האנדווערקער אהן אויסנאהם, זאלען אבער בעקומען די, וועלכע מעגען בעקומען, וועט אויך שוין אין אלגעמיין די לאגע פון דעם בעל־מלאכה זיך פערבעסערען.

דרייערליי קרעדיטען ברויך דער האנדווערקער פון צייט צו צייט. ער ברויך אמאל א הלוואה, א פשוט'ע הלוואה, כדי זיך אויסצוגלייכען די ביי־נער און צו פערשטארקען זיין אומזאץ־קאפיטאל. ער מוז זיך איינשאפען מאטעריאל, כדי צו זיין אומשטאנד אנצונעהמען א בעשטעלונג, דאס געשעהט אין א פאל פון א רוהיגען סעזאן, וועלכער איז נישט גערעכענט און כדי צו בלייבען אויף דער פלאצובקע מוז ער האבען אזא קליינע איינשפריצונג.

די צווייטע פארם פון קרעדיט, איז דער איינפאכער דיסקאנטא־קרעדיט. ווען דער האנדווערקער וויל האבען ארבייט, מוז ער נעהמען וועקסלען, זעלבסטפערשטענדליך, ערשטקלאסיג מאטעריאל, ביי דער בעסטער קונדשאפט. וואס קומט אבער ארויס, אז מיט די וועקסלען איז ער נישט אומשטאנד צו קויפען קיין מאטעריאל, ווייל אין דער איצטיגער צייט איז א קאלאסאלער אונטערשיד צווישען דעם קאסע־ און וועקסעל־פרייז און וויל ער זיין קאנקורענץ־פעהיג מוז ער קויפען פאר קאסע. ער איז דעריבער געצוואונגען די וועקסלען צו דיסקאנטירען. דער פריוואטער דיסקאנטער איז אבער נאך ערגער, ווי דער מאטעריאל־איינקויף אויף וועקסעל. א ביליגע דיסקאנטא איז ווירקליך אין אזעלכע פאלען א לעבענס־נויטווענדיגקייט.

די דריטע קרעדיט־פארם איז שוין א מעהר קאמפליצירטע. נישט איינמאל טרעפט, אז דער האנדווערקער האט די מעגליכקייט אנצונעהמען א גרעסערע בעשטעלונג, ער מוז זיך אבער דערפון אפזאגען, אדער ער גיט איבערהויפט נישט אויף קיין אפערטע, ווייל ער ווייס, אז ער איז נישט אומשטאנד, ווען ער זאל זאגאר זיין גאנץ האב און גוטס פערזעצען אין לאמבארד. ארויסצובריינגען דאס קאפיטאל, וועלכעס ער ברויך כדי איינצוקויפען זיך דאס מאטעריאל צום אויספיהרען אזא בעשטעלונג. אין דעם פאל ברויך דער האנדווערקער „פארשוס". פאר דעם קריג האבען אין לאדז עקזיסטירט אזוי גערופענע פארשוס־קאסעס. איבעריגענס, האבען אלע לאדזער בענק אזעלכע טראנזאקציעס געמאכט. די טראנזאקציע איז בעשטאנען אין דעם, אז דער לאדזער מיטעלער און קליינער פאבריקאנט זענען נישט געווען אזוי קאפיטאל־קרעפטיג צו ארבייטען ווינטער־סחורות אין זומער און זומער־סחורות אין ווינטער. שוין אין נאוועמבער, דעצעמבער האבען די רייזענדער געבריינגט בעשטעלונגען צו ליפערען אין די הויכע זומער חדשים און פערקעהרט. אויף די דאזיגע בעשטעלונגען האבען די בענק געגעבען פארשוס און די אינקאסא איז דער נאך איינגעפלאסען צו זיי. אזא מין פארשוס־קרעדיט ברויך אויך דער בעל־מלאכה. ווען ער זאל אננעהמען א גרויסע בעשטעלונג, ווערט דער אפמאך, וועלכען ער מאכט מיט דעם קליענט צעדירט. ד.ה. אפגעשריבען דער באנק, וועלכע גיט ארויס א פארשוס דעם בעל מלאכה און די אינקאסא פאר דער בעשטעלונג נעהמט איבער די באנק. דער עודף ווערט זעלבסטפערשטענדליך אויסגעצאהלט דעם האנדווערקער. דאס זענען די דריי אופנים פון קרעדיט, וועלכע דאס האנדווערקערטום ברויך ביים הייניגען טאג.

די האנדווערקער־באנק, פאלודניאווא 4, וועלכע וויל צאך דער דורכגעפיהרטער רעארגאניזאציע פון איהר ליטונג ווערען די באנק פון דעם בעל־מלאכה ברויך זיך געגוי צו פערטראכטען איבער דעם אויבענדערמאנטע. מיר פערשטעהען, אז דער איבערגאנגס און די פארבערייטונגס־ארבייטען לאזען נאך נישט צו קיין אינטענסיווע טעטיגקייט אין זין פון אונזערע ווערטער. עס מוז אבער שטענדיג שטעהען פאר די אויגען פון דער נייער ליטונג דאס פאלקאמענע בילד פון דעם וואס פאר א ראלע די באנק איז אימשטאנד צו שפילען אין לעבען פון האנדווערקער. ווען מיר וועלען נאך צולאזען די מעגליכקייט אז אין דער נאהענטסטער צייט זאלען די רעגירונגס־קרעדיטען פערטיילט ווערען דווקא דורך די אייגענע האנדווערקער־אינסטיטוציעס איז דאך גאנץ זיכער, אז די באנק וועט ווערען א אויסערגעוועהנליך וויכטיגער פאקטאר אין לעבען פון דעם בעל־מלאכה.

דערצו איז אבער נויטיג דער צוטרוי פון די בעל מלאכות צו „זייער" באנק. די האנדווערקער אליין מוזען אויך צוהעלפען צו דער ענטוויקלונג פון דער באנק. עס מוז דא קומען צו געמיינזאמער אר־בייט ביי א געגענזייטיגען צוטרוי. קיין האנדווערקער־וועקסעל זאל נישט געהען צו אינקאסא דורך קיין אנדערע באנק, נאר דורך „אונזער" באנק, די אפגעשפארטע גראשענס טראגען מיר דווקא אריין אין אונזער באנק און זאל קומען די צייט, ווען מיר וועלען מיט'ן פולען בעוואוסטזיין קענען בענוצען דאס קעפעל: „דער בעל מלאכה און זיין באנק".

ב. פרוינד.

וואס דארף מען וויסען וועגען הכנסה־שטייער?
פערגעסט נישט אפצונעהמען די מאהנונגס־צעטלען

אין דער שטאט האבען זיך די וואך בעוויזען בעקאנטמאכונגען, אין וועלכע די לאדזער פינאנץ־קאמער מאכט בעקאנט, אז די צאהל־אויפ־פאדערונגען אויף הכנסה־שטייער פאר'ן יאהר 1932 ווערען צושיקט ביז'ן 15 ד. ח. דער אונטערשיד צווישען געשאצטען שטייער און די איינגעצאהלטע „זאליטשקעס" מוז צוגעצאהלט ווערען ביז'ן 15 מאי. רעקורסען מוזען אריינגעטראגען ווערען ביז'ן 15 מאי.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם טיילט מיט דער צענטראלער קליינהענדלער פעראיין, דארף יעדער צאהלער אין פאל ווען ער וועט דעם צאהל־צעטעל נישט בעקומען ביז'ן 10 מאי. אליין זיך מעלדען אין שטייער־אמט און אפנעמען דעם נאקאז, ווייל סטראפס גאנץ אפט, או די נא־קאזען ווערען די בעטרעפענדע נישט אפגעגעבען און זיי דערוויסען זיך ערשט וועגען דעם ווען דער סעקוועסטראטאר קומט דעם שטייער אויפ־מאהנען, אין דעם פאל קען מען שוין קיין רעקורס נישט דערלאנגען מחמת אין פערשפעטיגען דעם פאראויסגעזעהענעם און אויווען שוין דערמאנטען טערמין.

גענויע פרטים פון צירקולאר פון פינאנץ־מיניסטעריום
וועגען דער מעגליכקייט צו אנולירען פערלעגענע שטייערען

אין צירקולאר פון פינאנץ־מיניסטעריום פון 23 מערץ 1933 ל.ד.פ. 11560/1/33 ווערט געזאגט, אז בכדי צו בעזייטיגען פון די ביכער די אומענליך־צוארויסבעקומען, — פערלעגענע שטייערען, ווערען בעפאלמעכטיגט די פינאנץ־קאמערן צו שענקען די פערלעגענע שטייערן פון פארן 1 דעצעמב. 1931. 1) אין אומזאץ־שטייער, ביז 10,000 ג. 2) אין הכנסה־שטייער, ביז 5.000 ג. 3) אין פערמעגען־שטייער ביז 10.000 ג. 4) אין שטייערען פון קאפיטאלען און רענטעס ביז 1.000 ג. 5) אין גרונט־שטייערען ביז 1,500 ג. 6) אין שטייערען פון אומבעוועגליכע גיטער ביז 1,000 ג. 7) אין לאקאל־שטייערען ביז 500 ג.

די אויסגערעכענטע, נעמען ארום אויף דעם חלק פון מלוכה־שטייער, די פינאנץ קאמערען קענען א חוץ דעם אויך שענקען אלע צוגאבען ווי קאמונאלע א.א.

די פינאנץ־קאמערען ווערען אויך בעפאל־מעכטיגט צו שענקען אלע שטראפען פון פאר'ן 31 דעצעמבער 1931.

די שטייער־אמטען ווערען בעפאלמעכטיגט, 1) צו שענקען שטייערן ביז 100 ג. ווי אויך שטראפען א.א. 2) צו צולייגען אין ראטעס (א חוץ זאליטשקעס) אויף 30 מאנאטען ביז א סומע 2.000 ג. 3) צוצורעכענען 3 פראצ. צינזען יעהר־ליך ביי שטייערען פון פאר'ן יאהר 1927 און 6 פראצ. פון פאר'ן יאהר 1930.

ווער ס'וויל גענים פון די דערמאנטע הנחות מוז באלייגען א ביטע וואס זאל זיין מא־טיווירט.

די אקציע פון שענקען די שטייערען מוז פערענדיגט ווערען ביז ענדע פון 6 מאנאט ה. י.

וויפיל אנגעשטעלטע און ארבייטער קען מען בעשעפטיגען
ביי פערשידענע קאטעגאריעס פאטענטען?

דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט אויך אויפ־געקלעהרט אין צירקולאר ל.ד.פ. 54738/4/32 אז אין האנדעלס־אונטערנעהמונגען פון 3 און 4 קא־טעגאריע ווערען גערעכענט פאר סוביעקטען אזעל־כע פערזאנען וואס זענען בעשעפטיגט אויף שטענ־דיג אין כאראקטער פון געהילפען ביים אויספיה־רען פערשידענע טעטיגקייטען, דאגעגען שיק־יונגלעך און בעדינטע ווערען נישט גערעכענט פאר סוביעקטען.

אין די ארבייטס־אונטערנעהמונגען, ווערען שילער וועלכע זענען בעשעפטיגט אויפ'ן סמך פון ספעציעלע אפמאכען, נישט גענומען אין אכט ביים צאהל־ארבייטער.

ביי א 8 קאט. ארבייטס־פאטענט, ווערט דער אונטערנעהמער צוגערעכענט צום אלגעמיינעם צאהל ארבייטער. ביי העכערע קאטעגאריעס, ווערט ער נישט צוגערעכענט, דער צענטר. קליינ־הענדלער פעראיין פאמארסקא 15, קלערט אויף אז אויב ס'ארבייטען 4 ארבייטער א חוץ דעם אייגענטימער קען די אונטערנעהמונג צוליב דעם נישט פעררעכענט ווערען צו דער 7 קאט.. ווייל דער 5 (דער אייגענטימער) ווערט אלס ארבייטער אין דער 7 קאט. נישט גערעכענט און דעריבער קען זי נאר פעררעכענט ווערען צו 8 קאט.

מען מאכט פראטאקאלען
ביים קאנטראלירן די האנדעלס־ביכער

בעת דער קאנטראל פון די האנדעלס־ביכער איז די געשעפטען האט מען ביי זעהר פיל סוחרים גע־מאכט פראטאקאלען, אז זייערע ביכער זענען נישט געפיהרט געווארען לויט'ן געזעץ און דעריבער ווע־רען זיי נישט אנערקענט.

זעהר פיל סוחרים, וואס האבען אין פאריגען יאהר איינגעפיהרט ביכער, האבען נישט איינגע־פיהרט קיין סחורה־בוך, אנדערע ווידער האבען ביים געמישטען האנדעל נישט געפיהרט קיין בעזונדערע קאנטא פון איינצעל־האנדעל. נאך אנדערע האבען איינגעשריבען אין די ביכער די איינגעקויפטע סחו־רה, אהן די בעהמען און אדרעסען פון די פירמעס, ביי וועלכע מען קויפט.

האנדווערקער, וואס האבען מאטארען
מוזען צאהלען נארמאלען אומזאץ־שטייער

די שטייער־מאכט האט לעצטענס ערקלערט די האנדווערקער, וועלכע האבען מאטארען, ווערקצייג, אז מען וועט זיי נישט רעכענען דעם אומזאץ־שטייער 1 פראצענט, הגם זיי האבען האנדווערקער־קארטען, ווייל זיי וועלען נישט אנערקענט ווערען פאר האנד־ווערקער.

עס איז דעריבער נויטיג שוין איצט צו אינ־טערווענירען וועגען דעם ענין, ווארום אין געזעץ, וואס ווערט בעשטימט 1 פראצ. אומזאץ־שטייער פאר האנדווערקער קארטען, איז נישט פארגעזעהען קיין בעגרעניצונג צוליב מאטאר־ווערקצייג.

פון איין זייט א צירקולאר וועגען הנחות
פון דער אנדערער זייט מאהנט מען שטייערען פון 9 יאהר צוריק

איבעראל קומען פאר מאסענהאפטע עקזעקו־ציעס פאר זעהר אלטע שטייערען, פיל סוחרים בע־קומען איצט פון די שטייער־אמטען מאהנונגען אויף אזעלכע שטייערען וועלכע שטאמען פון 8־9 יאהר צוריק און מען האט שוין געהאט פון זיי פערגע־סען. פיל סוחרים געדענקען בכלל נישט צי זיי זע־נען געבליבען שולדיג פון דעמאלט שטייערען.

אין פיל פאלען זענען צו די סומע פערלעגענע שטייערען צוגעקומען צינזען, וואס בעטרעפען צוויי מאל מעהר פון דער אייגענטליכער שטייערען־סומע.

פיל סוחרים מעלדען זיך אין שטייער־אמט מיט ביטעס, אז מען זאל זיי נישט רעכענען די צינזען, ווייל די פערלעגענע סומע איז נישט פון זייער שולד, אין פיל פאלען ווערט דאס ערפילט און די סומע גופא ווערט צולעגט אויף ראטעס.

הנחה־צאל אויף מצה

(אג) אין לעצטען דזשענניק אוסטאוו איז פער־עפענטליכט א פעראָרדנונג פון פינאנץ־מיניסטעריום לויט וועלכער עס ווערט פערקלענערט אויף 50 פרא־צענט דער צאל אויף איינגעפיהרטע אויסלענדישע מצה. די פעראָרדנונג איז גילטיג נאר ביז צום 12־טען אפריל.

וועשעריי אלס האנדווערק

(2) כעמישע וועשערייען און בכלל וועשערייען ווערען אין אלגעמיין דורך דער פוילישער מאכט בע־טראכט אלס קליין־אינדוסטריע.

די אינהאבער פון די וועשערייען בעמיהען זיך אבער אז זיי זאלען קוואליפיצירט ווערען אלס האנד־ווערקער, און וועגען דעם האבען זיי לעצטענס אינ־טערווענירט אין דער האנדעלס־קאמער.

געשוואוירענע מעקלער אויף דער תבואה־בערזע אין לאדז

(אג) די טעג איז פארגעקומען אן עקזאמען פון געשוואוירענע מעקלערס פון דער תבואה־בערזע אין לאדז. פון 14 קאנדידאטען וואס האבען אפגעגע־בען ביטעס זענען 8 צוגעלאזט געווארען צום עקזא־מען. צוגעטרעטען צום עקזאמען זענען 6 קאנדי־דאטען אויסגעהאלטען האבען 5, דערפון 2 מיט א זעהר גוטען רעזולטאט.

באלד נאכ'ן עקזאמען איז פארגעקומען א זי־צונג פון בערזע־ראט אויף וועלכער עס איז פארגע־שטעלט געווארען די ליסטע פון די קאנדידאטען: דער ראט האט איינשטימיג אויסגעקליבען אלס געשוואוי־רענע מעקלער די הערען מאריצי בלומצווייג און יוזעף פשיטולסקי, די אויסגעוועהלטע וועלען צוגע־שטעלט ווערען דעם האנדעלס־מיניסטעריום צום בעשטעטיגען.

דאן האט דער בערזע־ראט אנגענומען די רע־רעגולאמינען וועגען די האנדעלס־טראנזאקציעס פון שידס־געריכט, וועגען די בעדינגונגען און אופן פון אננעהמען נייע מיטגלידער ווי אויך דעם רעגולא־מין פון די באטירונגען פון די תבואה־בערזע אין לאדז.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבּען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 4 | ח ניסן תרצ"ג

אפריל

זון-אויפגאנג 5.07
זון-אונטערגאנג 6.13

גרויסע מהומה אויף אלטשטאט

צוליב אוואנטורעס פון שיכּורע רעקרוטען

איצט איז די צייט ווען די מיליטער־פליכטיגע יונגעלייט ווערן גערופען אין די פּולקען. טריי דער טראדיציע פון די אמאליגע רעקרוטען, האבען זיך נעכטען ארום 6 אין אוונד עטליכע שקצים־רעקרוטען גוט אנגעשיכּורט און דאן אויעך אין דער יודישער געגענד א ביסעל א הוליע טון, זיי זענען געגאנגען אין א גאנצער גרופּע איבער דער וואסכאדניא גאס צו דער וואלבארסקא, און האבען פארטשעפּט די אדורכגעהענדע יודען.

ווי בעקאנט האט מען אויך נעכטען, לויט דער ערלויבעניש פון שטאטישען סטאראסטע, געקענט פריי האנדלען אויף דער וואסכאדניא גאס און דער־ריבער זענען איבער דער גאנצער לענג פון דער גאס אויסגעשטעלט געווארען בוידען און טישלעך מיט פארשידענע סחורות.

די שיכּורע רעקרוטען צוקומענדיג צו עק וואסכאדניא און פּולנאצנא האבען אנגעהויבען צו כאפּען פארשידענע סחורות פון די טישלעך און עט־ליכע בוידען איבערגעדרעהט ארויסווארפענדיג די סחורה אויפ'ן גאס. די יודישע הענדלער האבען פאר־טיידיגט זיך און זייער פארמעגען אויף באלד איז ענטשטאנען א מוראדיגע געשלעג צווישען די שיכּורע רעקרוטען און די יודען, אין די הענד פון די שיכּורים האבען באלד געבליצט מעסערס.

אין דער גאנצער געגענד איז דערביי ענטשטא־נען א שרעקליכע פּאניק, די איבער־געשראקענע יודי־שע בעפעלקערונג האט אנגעהויבען צו ענטלויפען, די קרעמער האבען פארפאקט די סחורות, די גע־וועלבער אויף וואסכאדניא, פּולנאצנא, וואלבארסקא און אויך אויף באוואמיעסקא זענען פארמאכט גע־ווארען.

באלד האט אימיצער ווען דעם געשלעג צו־וויסען געגעבען דער פּאליציי. פון קאמיסאריאט איז אנגעקומען אנ'אויטא מיט בעוואפנטע פּאליצ־יאנטען, וועלכע האבען נאך א האלבע שעה ענערגי־שער ארבייט צוריקגעשטעלט די ארדנונג און די שיכּורע שקצים אפּגעפיהרט אין קאמיסאריאט, דאן איז די רוה אין דער גאנצער געגענד צוריקגעשטעלט געווארען.

נישט בלויז אין דער דערמאהנטער געגענד, נאר אויך אין פארשידענע פונקטען אין דער שטאט, אויף זשעראמסקיעגא און אנדערע האבען שיכּורע רעק־רוטען געפּרובט שטערען די רוה, די פּאליציי האט אבער זייערע פּרובען צו נישט געמאכט.

רייכער הויז־בעזיצער לאזט נישט אריין אין זיין הויז, זיין ארימען עקסמיטירטען ברודער

אנ'אונערהערטע געשיכטע פון אכזריותדיגען בעהאנדלען אנ'אייגענעם ברודער האט די לעצטע טעג פּאסירט אין לאדז.

אויף זגערזשער 30 האט געוואוינט א יוד אנ'ארימאן וואלקאוויטש מיט א פרוי און 5 קינדער, דער דאזיגער וואלקאוויטש איז שולדיג געווען דעם ווירט פון דערמאהנטען הויז פאר 4 יאהר דירה־געלד, דער ווירט האט נישט גע'טהרט וואלקאוויטשען, הגם ער האט שוין לאנג געהאט אויף איהם אנ'עקסמיסיע אין טאש. ערשט ווען דער ווירט האט זיך דערוואוסט, אז וואלקאוויטש האט א ברודער א

בעזיצער פון א גרויס הויז און גרויס געשעפט אויף באוואמיעסקא 6, האט ער אויסגעפיהרט די עקס־מיסיע, ארויפגעלעגט זיין לאקאטאר'ס ביסעל אריט־קייט אויף א פוהר און אוועקגעפיהרט די זאכען אויפ'ן הויף פון באוואמיעסקא 6.

דער גביר אברהם וואלקאוויטש האט זיין ברו־דער מיט די קליינע קינדער, אפילו אויף דער שוועל נישט געוואלט לאזען, דער סקאנדאל איז נאך גרע־סער וואס אויפ'ן פערטען שטאק פון דעם גרויסען הויז שטעהט לעריג א שטוב און נישט קוקענדיג אויף אלערליי איבערבעטונגען וויל ה' אברהם וואלקאוויטש

זיין ברודער אין דער דאזיגער שטוב נישט אריינ־לאזען.

דער ארימאן מיט דינע קינדער נעכטיגען אונ־טער'ן פרייען הימעל אונטער'ן פענסטער פון זייער רייכען ברודער און פעטער, אבער אויך דאס וועקט נישט קיין רחמנות ביי דעם גביר, די דאזיגע טאט האט ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג אין דער גאנצער געגענד.

א באטשינקע ווין נומער 7 פון דער פירמע „פּראגרעס“ פאר 1.80 זל.

קבלת־פּנים פאר'ן רעד. פון טעאטער־לעקסיקאן ז. זילבערצווייג

גרויסע אקציע צו פארקויפען דעם לעקסיקאן

נעכטען איז אין גרויסען זאל פון „סקאלא“־טעאטער פארגעקומען א קבלת־פּנים פאר'ן רעדאק־טאר פון יודישען טעאטער־לעקסיקאן, דעם בעקאנ־טען זשורנאליסט זלמן זילבערצווייג, וועלכער ווילט איצט אין לאדז.

צום קבלת־פּנים, וועלכער איז איינגעארדענט געווארען דורך די אנפיהרונגען פון די יודישע טע־אטערס אין לאדז, זענען געקומען די אקטיארען וואס שפּילען איצט אין לאדז און א גרופּע זשור־נאליסטען.

ביי א גלעזעל טיי עפענט דער ארטיסט משה ליפּמאן די פייערונג מיט עטליכע הארציגע בעגריי־סונגס־ווערטער פאר דעם גאסט.

דעם פארזיץ געהמט איבער זיגמונט טורקאוו

דאן רעדען וועגען דעם גרויסען אויפטו און וועגען דער גרויסער ארבייט פון זלמן זילבערצווייג

ביים טעאטער־לעקסיקאן — משה בראדערזאן, ביסענ־צווייג, ראזענבערג, שטיין, מארעווסקי, קלארא סע־גאלאוויטש א. א.

נאכדעם ענטפערט מיט א לענגערע רעדע דער גאסט ז. זילבערצווייג, וועלכער זאגט, אז ער איז איצט געקומען קיין פּוילען קודם כל צו שאפען מאַ־

טעריאל פאר די ווייטערדיגע צוויי בענדער פון לעק־סיקאן און דאן צו פארשפּרייטען דעם ערשטען באנד פון לעקסיקאן אין פּוילען.

ס'האט זיך באלד געשאפען א קאמיטעט, וועל־כער וועט העלפען צו פארשפּרייטען דאס גרויסע ווערק אין לאדז.

שרעקליכער אומגליקס־פּאל מיט א יודישען ראוועריסט

(2) אויף אבראמאוויסקיעגא לעם נומער 30, איז ארונטער־געפאלען פון א ראוועריסט דער 19־יאה־

ריגער לייביש דונקעל (אבראמאוויסקיעגא 32), און זיך צעשמעטערט דעם שארבען.

פּאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט ביים אומ־גליקליכען א מוח־אויפטרייסלונג און אין א גסיסה־צושטאנד איהם אפּגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפּיטאל.

„שיר“ פיהרט בקרוב אויף העגדעלס אראטאריום „יהודה־המכבי“

דער „שיר“־כאר שטודירט איצט איין דאס אראטאריום פון העגדל „יהודה המכבי“. וואס וועט בקרוב אויפגעפיהרט ווערען.

היינט און פאלג. טעג!

גרויסע הערצער = פּאראדע !!!

„CZEMP“

אין די הויפּט־ראלען:

Wallace Beery, Jackie Cooper

רירענדע דראמע פון אונענדליכער ליבע.

אויסערן פּראגראם: קלאנג־צוגאבע און לאנד־אקטואליטעטען.

פאר שולען און געזעלשאפטען ספּעציעלע סעאנסען אויף בעשטעלונגען צו פאר־קלענערטע פּרייזען. :–: דער איינציגער פילם, וואס איז דערלויבט דורכ'ן מיני־סטעריום פאר יוגענד און קינדער.

אנהויב אין געוו. טאג 4.30 נאכמיטאג. שבת און זונטאג — 12 א זייגער בייטאג פארקלענערטע פּרייזען פון די פּלעצער. הנחה־בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונג.

לאדזער סוחרטום אינטערווענירט

וועגען אפּהאלטען שטייער־עקזעקוציעס

(א) אין שיכות מיט'ן שטרייק אין דער טעק־סטיל־אינדוסטריע געפינט זיך א רייהע האנדעלס־און טערנעהמונגען ובפרט א'נהאבער פון געוועלבער מיט ארטיקלען פון ערשטען געברויך — אין א שווערער לאגע מחמת דער נישט־צאהלונגס־פעהיגקייט פון זייערע קליענטען.

אזוי ווי איצט זענען פעליג די טערמינען פון

א סך שטייערן, בעמיהען זיך די היגע ווירטשאפט־ליכע ספערן ביי דער פינאנץ־מאכט אז די צאה־לונגס־טערמינען פון אפּריל־חודש זאלן אפּגע־לייגט ווערן.

וועגען דעם ענין איז פאראדענט געווארען א ספּעציעלער ענין פון בעהאנדלונג פאר בעזונדערע צאהלער, אפּהענגיג פון זיין מאטעריעלען מצב.

ס'איז שוין פריהלינג!

קאסמעטיק מאכט שעהן און פריש!

הודט און דעטייל!

רעיעלע און סאלידע בעהאנדלונג

בעזוכט די איינציגע גרעסטע רענאמירטע

פּערפומעריע

י. דרוקער

5 זאוואדזקא 5

טעל. 175־92

בעזיצט דעם רייכסטען אוים־וואהל פון די נייעסטע פּאריזער

פּערפומען

ערשטקלאסיגע פּודערן, טואלעט־זייפען או"וו

צו פאבריקס־פּרייזען.

מיט ו כטגנג

Perfumerja J. Drukier

5 ZAWADZKA 5

tel. 175·92.

פאר ענגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט

קאסמעטיק

פסח־אקציע פון דער קהלה

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פסח־קאמיסיע ביי דער קהלה. ס'איז בעשלאסען גע־ווארען היינט 5 א זייגער אנצוהויבען אויסצוצאה־לען די אונטערשטיצונגען פאר די רעגיסטרירטע אין די בתי־תפלות. די גבאים דארפען קומען אין קהלה־לאקאל מיט בעפולמעכטיגונגען, כדי אפּצו־נעהמען די פסח אונטערשטיצונג פאר די רעגיסטריר־טע אין זייערע בתי־תפלות.

ס'שמעקט שוין מיט דאטשע...

(2) פון 9־טען ד.ח. אן, וועלען די צוגען, וואס געהען אפּ פון דער קאלישער באהן־סטאציע, זיך פארהאלטען אין קאלומנע אויף א האלבע מינוט. די צוגען וועלען זיך פארהאלטען נאר אין זומער־סעזאן.

זיצונג פון דער יקרות־קאמיסיע

(א) היינט וועט אונטער'ן פארזיץ פון ד"ר סקאלסקי פארקומען א זיצונג פון דער יקרות־קאמי־סיע ביי דער לאדזער וואיעוואדשאפט כדי פעסטצו־שטעלען די חיונה־הוצאות פאר'ן חודש מערץ פ.י.

א באטשינקע ראדזינער ווין פון דער פירמע „פּראגרעס“ פאר 1.45 זל.

מ'לאזט איבער קינדער

(א) אין דער אפּטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ ביים היגען מאגיסטראט האט מען נעכטען ווי־דער איבערגעלאזט צוויי קינדער — א יונגעלע מיט א מיידעלע פון 3 און 4 יאהר.

מען זוכט די מוטער. די קינדער האט מען איינ־געארדענט אין זשלאבעק.

א קאסע־איינברוך

(2) איינער סאלאמאן הערשליקאוויטש (פּעטרי־קאווער 45) איז מיט עטליכע טעג צוריק ארויסגע־פאהרען פון לאדז.

אז ער איז צוריקגעקומען האט ער געטראפען זיין אייזערנע קאסע אויפגעבראכען און די בראך איז נאך גרעסער געווארען ווען ער האט דערזעהען, אז מ'האט פון איהר צוגענומען דאס געלד — 450 דאלאר און 200 זלאטעס במזומן — וואס ער האט דארט געהאט ליגען.

א סברא אז א גנב דערקענט מען נישט נאר בכיסו, בכוסו, ובכעסו, נאר אויך — בקאסע... ב'־אייזערנע קאסע.

זוכט מען זיי, די גנבים.

א קווארט ווין נומער 7 פון די פירמע „פּראגרעס“ נאר פאר 2.55 זל.

ביטערער סוף פון א וועגעריש־קראנקען

(2) פאר'ן הויז אויף זגערזשער 27 האט מען געפונען ליגען אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד א מאנספּערשוין פון אנ'ערך 45 יאהר.

נישט־פעסטשטעלענדיג ווער ער איז, האט איהם פּאגאטאוויע אפּגעפיהרט אין שפּיטאל פון דעם שטעטישען זאמעל־פונקט.

עס איז בלויז פעסטגעשטעלט געווארען אז דער אומבעקאנטער האט פארלוירען דאס בעוואוסטזיין מחמת א שטארק־פארלאזענע וועגערישע קרענק.

פּאליטישער פּראצעס

(א) די 20־יאהריגע באטא ראלניצקא איז נעכ־טען פארמשפּט געווארען דורכ'ן קרייז־געריכט אויף 8 חדשים טורמע פאר'ן פיהרען א קאמוניסטישע טעטיגקייט.

Kurjer Krawiecki

„GELASSENA“

ul. SIENKIEWICZA 40

telefon 240·80

נעמט אן כעמיש צו וואשען, פּוצען. פארבען, אימפּרעגנירען פרעסען אויך צו רעפּערירען אלערליי מענער־ דאמען־ און קינדער־ גארדעראבען ווי אויך קינסטליך צערעווען און ניצעווען

געוויסענהאפטע אויספיהרונג.

קלינג 240־80

אפטייקן

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפ-ראווסקי (נאוואמיעיסקא 15), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעיסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 95), י. קליפטא (קאנסנא 54), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53)

דער לייטער יאגעלא

שוין נישט מעהר האמיסאר פון דער פאביאניצער קראנקען-קאסע

(2) לויט ווי מ'אינפארמירט פון וואיעוואדען-אמט, האט דער לייטער פון דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ ביים וואיעוואדען-אמט, קא-זשימיעזש יאגעלא, אויפגעהערט דעם 1 ד. ח. צו אמטירען אלס קאמיסאר פון דער קראנקען-קאסע אין פאביאניץ.

די פראקטישסטע מתנות אויף פסח פערקויפט דער „קאנסום"

ביי דער ווידז. מאנופאקטור

דער פסח דערנעהנטערט זיך מיט שנעלע טריט. כאטש די לאדזער בעפעלקערונג לעבט אי-בער זעהר שווערע צייטען, דאך וויל זי נישט רע-זיגנירען פון דער שעהנער טראדיציע צו דערפרע-הען איהרע נאהענטע מיט וועלכער ס'איז מתנה אויף יום-טוב.

דער איינציגער אין אונזער שטאדט ווארען-הויז „קאנסום" ביי דער „ווידזעווער מאנופאקטור", ראקיטשינער 54 (צופאהר מיט די טראמוואיען 10 און 6) האט זיך פערזעהן מיט אלערארט וואל-שטאפען, זייד-ווארען, מענער- און קינדער-קאנפעק-ציע און אויך א רייכער אויסוואהל איבערצוג, זא-ווי שטרימף, שיך און קאסמעטישע ארטיקלען. די קאלאניאל און דערנעהרונגס - אפטיילונג איז אויך רייך פערזעהען ווי אויך ווינען. די לאדזער בע-פעלקערונג וועט אויך קענען בעשענקען זייערע קרובים און פריינד אויף פסח מיט דערנעהרונגס-פעקלעך אדער געמישטע. פעקלעך נאך ז ס. ס. ר. שיקט בלויז ארויס דער „קאנסום". אלע לאדזער מאכען זייערע איינקויפען אין „קאנסום" ביי דער „ווידזעווער מאנופאקטור".

ארטאפעדישער אנשטאלט

ארטאפעדען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען פאר ארם, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען געגען פוס-שמערצען אלס נאך גיפס-אפדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81.

א סוחר איז מבער דאס חמץ נאר פאר ערב פסח...

אנגעזעצט אויף 200 טויזענד זל. און געגאנגען פליטה קיין אויסלאנד

(2) דער ווארשאווער סוחר דוד מארגוליעס, וועלכער האט געפיהרט א גרויס מאנופאקטור-גע-שעפט אויף די נאלעווקעס, האט אין לאדז געפעטנט א פיליע. וועלכע איז אנגעפיהרט געווארען פון זיין זוהן יצחק.

דהאבענדיג גרויס צוטרוי ביי די לאדזער מאנופאקטוריסטען, האט ער גענומען א גרויס פע-קעל, אויף וואס ער האט אויסגעשטעלט וועקסלען און באנק-טשעקען.

אז ס'איז געקומען דער צאהלונגס - טערמין, זענען די וועקסלען געגאנגען צום פראטעסט. אויך די טשעקען זענען געווען אהן דעקונג.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט זענען ביידע, דער פאטער מיטן זוהן אוועק קיין אויסלאנד און די סחורה מבער געווען נאך פאר ערב פסח..

די לאדזער מאנופאקטוריסטען האבען געלי-טען א שאדען אויף 200 טויזענד זל.

„געדעקט" דעם חוב מיט... א שטעקן איבערן קאפ...

ווי אזוי מ'„רעגולירט" איז לאדז א וועקסעל-חוב

(א) דער שניידער אהרן מאשקאוויטש, פון ריבנא 11 איז נעכטען געקומען צו זיין קליענט אפרים זאקס (יאקובא 24) וועגען א חוב פון 60 זל. אויף וואס דער שניידער האט געהאט זאקס וועקסעל.

ווען מ. האט געוויזען דעם וועקסעל, האט ז. איהם דעם וועקסעל ארויסגעכאפט פון דער האנד און צעריסען אויף שטיקלעך. א חוץ דעם האט ער נאך דעם שניידער מקיים פסק געווען, מאכענדיג איהם עטליכע וואונדען אין קאפ.

דעם פערוואונדעטען האט געגעבען הילף די פאגאטאוויע און דער היציגער זאקס איז צוגעצוי-גען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט

היינטיגער רעפעראט פון מאיר גראסמאן אין „פילהארמאניע"

היינט, דינסטאג אווענד קומט פאר אין „פיל-הארמאניע"-זאל די פארלעזונג פון וויצע-פרעזי-דענט פון דער ציוניסטיש-רעוויזיאניסטישער וועלט-אוניאן און מיטגליד פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט ה' מאיר גראסמאן א. ד. ט. : „דער רעוויז-יאניזם אויפ'ן שייד-וועג" („פון קאלע ביז קאטאוויץ).

די טעמען פון דער פארלעזונג זענען : מיטבויען אדער בורעכען ? די שונאים פון אינעווייניג און פון דרויסען ; ווי לעבט און ארבייט ארץ-ישראל ? דער אמת וועגען עבר-הירדן ; ווער בויט באמת א"י ? ; דער וועג צו נצחון.

דער פרעלעגענט וועט אויך אויפפיהרליך ארומ-רעדען די לעצטע געשעהענישען אין דער רעוויזיא-ניסטישער בעוועגונג.

אמת'ער גוטער כשר'ער וויין אויף פסח בעקומט מען נאר אין דער וויין-מעהד-פאבריק „פראגרעס", אלטער מארק 2.

כוליגאנעס געווארפען שטיינער אין דער שעראדזער שוהל

אויך אין דער יודישער שולע אויסגעהאקט די שויבען

(2) עהע-נעכטען האבען אומבעקאנטע לאבור-זעס בעווארפען די שוהל מיט שטיינער און אויסגע-האקט 13 שויבען, אויך אין דער יודישער שולע זע-נען אויסגעהאקט געווארען די שויבען. די כוליגאנעס ווערען געזוכט פון דער פאליציי.

„מילי-מיליאסען"

דאס וועט זיין א נייער עקספערימענט-ספעקטאקל פונ'ם „אראראט"

אונזער לאדזער קליינקונסט-טעאטער „אראראט", וואס איז אנערקענט געווארען אומעטום אלס א יחיד במינו, סיי לויט'ן קינסטלערישען פער-בעהם, סיי לויט די פאטענצען און דערגרייכונגען זייגע, געפינט זיך איצט אין מיטען 6טען סעזאן פון זיין ארבייט.

אין משך פון דער צייט האט ער פאר לאדז פרעזענטירט זיין ארבייט וואס בעשטייט פון א שפארען קינסטלערישען באגאזש מיט וועלכען בלויז דער אויסדויער פון „אראראט" און זיין שעפערישע עקשנות און אמביציעס קאן זיך יחסנען — מיט דער שפע פון 29 ספעקטאקלען מכל המינים, וואס האבען אין דעם רוב ענטהאלטען זעלטענע מוסטערן פון אויסגעפיילטער טעאטראלישער קונסט.

נאך מעהר וואג, בעדייטונג און חשיבות האבען אטאקירט דערגרייכונגען פון „אראראט" ווייל זיי זע-נען א פועל-יוצא פון אייגענער אחריות פון אייגע-נעם קהאל ארויסגעשלאגען. פון קיינעם נישט נאכ-געמאכט און איבערגעחזרט, נאר פערקעהרט — ער איז שוין געווארען דער אביעקט פאר מעהר-און-ווע-ניגער געלונגענע ארימער צו רייכער אויסגעשטא-טעטע נאכאמונגען אויף דער יודישער א. א. בינעס.

דער „אראראט" האלט אבער אז „רוהען אויף לארבער-בלעטער איז אנ'עניין פאר אויסגעוויקטע מארענירטע הערינג"... (ציטירט פון זיין קינסט-לערישען אנפיהרער) און אזוי ווי פאר זיין הויפט-טרייב-קראפט האלט ער די יוגענד זיינע, האט ער אויף דער שוועל פון קינסטלערישער רייפקייט — בע שלאסען צו מאכען אנ'עקספערימענטאל-פארשטעלונג פון גרויסען פערנעהם.

דער 30-טער ספעקטאקל פון „אראראט" וועט, אלזא זיין — שוין נישט א קאנגלאמעראט פון מעהר אדער וועניגער פונקטען-נומער'ען אהן אנ'ארגא-נישער שייכות פון איינעם צום צווייטען, נאר א גאנצע פארשטעלונג פון גאר א נייעם מין און פארם וואס אזא בעדארף צו זיין אויך איגהאלטליך אב-סאלוט ניי אויף דער יודישער בינע.

צו דעם צוועק האט די לייטונג פון „אראראט" אנגאזשירט דעם בעריהמטען יודישען רעזשיסאר ד"ר ה ערמאן, וועלכער האלט אונטער דאס דערהויבענע פייער פון דער פראגרעסיווער טראדיציע, אין אונזער טעאטער, און דורך איהם ווערט איצט קאמפאנירט די פארשטעלונג וואס וועט טראגען דעם נאמען „מילי-מיליאסען" (טעקסט — משה בראדערזאן — הערמאן; מוזיק — ה. רובין, דעקאראציע-קאסטיו-מען — קארל היילער).

אין דעם נייעם דריטען עקספערימענט איז אנגאזשירט דער גאנצער „גלענצענדער אנסאמבל פון „אראראט" מיט שיינע-מרים. מאלווינא ראזען, ליזא שלאסבערג, לילי ליאנא, שמעון דזשיגאן, ד"ר בירנבוים, שמואל גאלדשטיין, יואל בירנבוים.

די פרעמיערע וועט פארקומען פרייטאג.

א קווארט וויין נומער 6 פון דער פירמע „פראגרעס" נאר פאר 2.25 זל.

ביי מידקייט און נערוועזקייט

מור-געפיהל, שלאפלאזיגקייט, הערץ-בעשווערדען, ברוסט-דרוק רעגולירט דאס נאטירליכע ביטער-וואסער

Franciszka Józefa

די בלוט - צירקולאציע אין אונטערלייב נאכהאלטיג און ווירקט בערוהיגענד אויף די וואלזונגען. עמפפעהלט פון דאקטוירים.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 22-טער טאג

15.000 zł. na n-ry: 78767+ 147313.

10.000 zł. na n-ry: 50073 127361.

5.000 zł. na n-ry: 21667 44783 115326 116862.

2.000 zł. na n-ry: 5923 11395 27330 31888+ 43573 56835 57668+ 67490 79941 94851 129053 133209.

1.000 zł. na n-ry: 537 1525 8095+ 8951+ 14558 19048 24643 24921 32929 39461 43140 69959 77579 81913 89192 90148+ 93527 109191 10999 117239 128687 139767 141438 144099 144464 146759 146890 146912 147237+.

Po 250 zł. na N-ry:

73 255 82 307 415 610 96 700 92 953 97+ 1241 79 336 38 69 429 76 609 721+ 805 2155 531+ 93 665 761+ 860 913 3067 100 51 376 751 4036 212 311 442 44 531 665 760 991+ 5006+ 132 216 393 523 40 76 650 67+ 6056 196 292 96 398 853 7028 44 62 327 437 595 744+ 62+ 89 8222 430+ 87 742+ 892 9022 45 59 132 381 439+ 952+ 10003 201 15 38 56 67 588 880+ 87 88 961+ 11000 115 50 91 96 335 588+ 809 47 61 12186 230+ 335 426 95 540 96 766 851 987 13008 12+ 288 355 576 761 834 70 99 14004+ 83 107 83 390 429 55 535 734 43 839 935 15117+ 24 280 368 99 420+ 54 540 64 88 617 76 84 713 16 835 16090 91 244 87+ 485 501 50 616 743 87 819 17028+ 219 91 313 435 569 702 42+ 894+ 943 46 94 18067 69 243 649 802 50 97 948 86 19075 262 63 84 317 402 71 505 620 51 741 837+ 20038+ 84 86+ 150+ 53 396 456 90 98+ 665 87 728 833 21077 87 97 215 385 539 601 88 716 829 989 22205 59 478 87 562+ 814 910 69 23029 47 201 51 [illegible] 337+ 574 620 73 721 868 77 960 75 24092 109 [illegible] 289 352 50 438 89+ 593 654 746 68 861 98 961+ 25044 46 132+ 50 87+ 216 69 98 322 99 507 38 73 864 70 77 78 935 26152 629+ 78 779+ 878 97 938 27078 148 64+ 452 538 641 43 66 740 865 919 51 28017 72 271 307 94 405 16 29 93 757 910 15 38+ 29248 51 324 53 483 92 638 39 82 91812 985 94+ 30113 205 45 81+ 304 20 448 513 33 625 878 901 09+ 31162 79 88 294 732 60 817 26 32087 93 143 327 94 478+ 90 578 661 71+ 821 23 36 965+ 33084 361 458 726+ 62 80 982 34007 119 95 277 310 38 565 83+ 624 730 981 85 35109 26 70 327 406+ 95 546 877 932 36016 38 129 273 88 388+ 591 774 817 55 912 84 37015 80 125 305 27 67 88 428+ 55 565+ 649 67 930.

38124 85 246+ 82+ 406 60 79 605 13+ 78 883 939 39016 181 352 420 591 736 40045 350 408 554+ 775+ 916 64 41096 254 61 430 671+ 734+ 90 987 42058 472+ 565 823+ 43377 98+ 425 45 682 803 44260 374 474 559 79 614 36 745 913 48 57 45174+ 200 43 96 489 512 63 627 38 46026 96+ 219 20+ 22 46 76 88 358 420+ 583 94 652 76 90 757 47420 67 559 84 93+ 611 728 801 07 91 955+ 48074 89 250 356 63 455 62+ 99 666 90 49073 148 245 51 59 93 359 71+ 629 31+ 951 53 50170 503 56 79 88 836 48 70 51035 44 60 119 28 512 38 59 56 671 701 89 808 52062 112 207 323 528 600 818 97 53044 150 71 203 28 39 329+ 415 75 812 54082 170+ 259 62 332 513 668 779+ 964 55099 161 272 474+ 535 84 786+ 56067 71 200 57 480 522 932 82 57180 232 64 390+ 417 38 87 639 45 57 767 875 93 950 58299+ 323 445 739 69 96 822 949 59013 35 299 318+ 51 760 823 25 79 93 959 60231 59 384 452 78 517 26 625 86+ 745 54 949 65 61041 176 287 343 426+ 574 92 714 92 62041+ 329 35 447+ 607 87 92 980 91 63008 127 219 552 704 40+ 61 811 54 934 81 64104 212 55+ 62 334 60 465 519 37 715+ 68 86 810+ 55 927 61 65027 85 286 392 427+ 547 66 615 18 97+ 758 875 919 66118 51 238 69 89 317 646 96 731 93 918 21 41 67082 105 321 57 433 77 871 932 34 97 68276+ 79 318 74 404 08 515 780 979 69148 49 247 406 19 895 70064 160 244 364 699 71141 63 73 94 224 635 702 13 27+ 807 72035 62 76 185 96 424 57 811 938 73078 96 106 313 409 31 50 659+ 829 31+ 94+ 74081 82 121 209 326 46 94 744 75068 88 488 521 22.

76365 453 90 80+ 36 38+ 77137 201 34 64 492 547 631 885 935+ 42 78009 108 252 715 43 83 832+ 88 91 79014 112 27 76 96+ 97 261 97 426 78 505 37 49 619 746 79 94 886 919+ 63 80209 408+ 51+ 544+ 711 819 33+ 81204 67 322 47 48+ 431+ 860 65 . 934 74 82149 380 424+ 806 946 65 81 83222+ 54 556 680 739 56 843 84040 281 310 343+ 441 66 621 79 931 57 85 65103 26 552 58+ 689+ 717 46+ 871 86190 212 58 381 635 89 743 56 87071+ 98 103 251 393 430 43 520 81 638 60 705 08 24 32 814+ 66+ 98 980 88164+ 400 16 532 49 691+ 846 967 70+ 80 89058 71 294+ 386+ 486 518 54 87 97 608 984+ 90075 99 176 256 408+ 72 636 756+ 843 56 912 44 63 73 91131 264 331 86 419 584 602 15+ 43 922 28 92100 69 74 86 209 315 74 413 73 77 99 632 910+ 93076 82 483 601 17 77+ 90 933 36 94006 52 96 158 75 320 407 593+ 643 99 748 934+ 76 85 89 95126 92 94 204+ 10+ 46 61 77 382 403+ 58 571 698 734 94 947 94 96257+ 59 320 74 420 80 576 760 829 981 97019 40 87 271 311 13 92 401+ 64 505 89 633 704 98094 155 285+ 370 543 62 77+ 778 99026+ 76 153+ 284 413 24 608 23 50 746 905 19+ 100071 119+ 286 318 28 516 607 786 90 10107 25 136 244 344 65+ 92 501 64 691 701 41 869+ 102012 60 172 283 313 98+ 419+ 16 103193+ 103 29 60 264 357 99 405 12 42 81 87+ 710 104117 59 61 227+ 72 373 838+ 105240+ 354 405 729+ 71 278 422 33 59+ 870 77 930 107044 180 90 221 71 522 23 904 86 108133 203 75 83 487 516 609 82+ 808 914 29 59 109020+ 185 88 229 35 339 522 620 719 59 916+ 110193 216 72+ 376 555 66 80+ 702 78 883 93 111251 94 467 647 112247 371 435 503 38 63 600 18 757 808 911 113131 55 418 508 13 785 841 59.

114260 75 92 328 44 405 26 609 86 701 926+ 115112 278 82+ 338 62+ 67 77+ 416 598+ 603 89 758+ 74 804 25 41 51 56 60 937 76 99 116131 49 205 30 347 86 419 71 504 623 746 99 936 117180+ 407 89+ 551 74 657+ 891 914 118025 90 103 76 86+ 89 303+ 19 53 533 44 98 669 119317 77 552 707 68 94 827+ 55 73 120054 81 97 215 67 89 351 95 585 708 824 121015 53 97 166+ 201 44+ 759 122009 83 244 53 66 89+ 393 401 70 618 53 89+ 708 913 123135 99 110 250 61 79 456 517 61 79 941 124104+ 27 263 416 580 631 33 82 125010 45 67 79 191 99 126 416+ 537+ 645 963 126198 530 55 634 45 853 56 95 127059 155 215 384 506+ 789+ 896 930+ 49 73 128033 81+ 114 64 257 410+ 58 85+ 89 513 33 40 49 613 17 70 803 36+ 930 129136 81+ 306 61 601 739 840 914+ 27+ 130004 32 64 242 67 365 67 91 414+ 54 73 877 916 19 131040+ 87 107+ 10 283 314+ 546 77 891 991 132068 107 348 449 53 912 53 133135 375 403 64+ 574 701 43 73 75+ 134088 127 28 200 88 98 433 605 87 863 935 64 68 135005 62+ 69+ 77 201 50 305 18 587+ 94 775+ 840+ 961 80 88+ 97+ 136 039 136030 41 174 338 41 86 512 86 601 04 24 738+ 52 861 938 56 137038 76 232+ 513 43 53+ 735 821 66+ 138068 401 05 14+ 323 483+ 611 97 808 56 91 918+ 35 78+ 91 139001 76 168 227 344 403 507 644 838 85 910 140018 476 81 573 674 745+ 804 141053 58 257 471 92 505 77 98 786+ 142058 118 32 80 308 91 405+ 73 850 143044+ 99 291 314 421 613 65 808 20+ 979 144012 91 126 555 64 652 74 704 84 902 145061 76 216 547 603 20 87 811 56 146047+ 266 346 63 536 679 756 847 147058 132 91 270 454 515 17 831 900 58.

Na numery z + padły premje, wysokość których ustalona będzie w ostatnim dniu ciągnieni 5-ej klasy.

ליטווינאוס פראטעסט געגן דייטשלאנד
סאוויעטיש-דייטשע האנדעלס-בעציהונגען זאלען איבערגעריסען ווערען

מאסקווע, 3. (ספ. טעל.) דער אויסערן־קאמיסאר ליטווינאוו האט איבערגעגעבען דעם דייטשען אמבאסאדאר א פראטעסט געגען דער אונמענשליכער בעהאנדלונג פון די סאוויעטישע בירגער אין דייטשלאנד.

מאסקווע, 3. (ספ. טעל.) אין די דיפלאמאטישע קרייזען דערווארט מען אז אין די נאהענטסטע טעג זאל איבערגעריסען ווערען דער סאוויעטיש־דייטשער האנדעלס־קאנטראקט, לויט קלאנגען זאלען די סאוויעטישע פאליטישע קרייזען שוין היינט בעטראכטען אלע אפמאכען צווישען די סאוויעטען און די דייטשען פאר פאקטיש איבערגעריסען.

פראטעסט פון פראנצויזישען ארציביסקופ

פאריז, 3. (ספ. טעל.) קארדינאל פארדיער, ארציביסקופ פון פראנקרייך האט צוגעשיקט דעם גראנד־ראבינער פון פראנקרייך א דעפעשע, אין וועלכער ער פראטעסטירט געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

יודישע סטודענטען אין ליטא
ארגאניזירען א באיקאט אויף אלץ וואס איז דייטש

קאוונא, 3. (ספ. טעל.) אלע יודישע כטודענטישע ארגאניזאציעס האבען ארויסגעלאזען אן אויפרוף צו באיקאטירען אלץ וואס איז נאר דייטש.

בעזייטיגט מאקס ריינהארדען

בערלין, 3. (ספ.) די דירעקציע פון דייטשען טעאטער האט בעשלאסען צו בעזייטיגען פון זיין אנפיהרערשאפט דעם רעזשיסער מאקס ריינהארדט.

בעזייטיגען יודישע רעיענטען

בערלין, 3. (ספ. טעל.) מען איז מודיע, אז בקרוב וועט ארויס א פערארדנונג פון פרייסישען יוסטיץ־מיניסטעריום, צו בעפרייען אלע יודישע רעיענטען פון זייערע אמטען, ביז עס וועט רעגולירט ווערען די רעיענטען־פראגע אין דייטשלאנד.

וואס ס'פאדערט פון היטלערן די ליגע צו בעקעמפען דעם אנטיסעמיטיזם

פאריז, 3 אפריל (ספ. טעל.) היינט האט די אינטערנאציאנאלע ליגע צו בעקעמפען דעם אנטיסעמיטיזם געשיקט צו היטלערן א דעפעשע, אין וועלכער ס'ווערט פראטעסטירט געגען די רדיפות אויף יודען, פאדערנדיג צוריקצושטעלען די נארמאלע עקזיסטענץ־בעדינגונגען פאר יודען און זיי צו פערזיכערן גלייכבערעכטיגונג צוגלייך מיט אלע בירגער.

ראדיא-פראגראם
דינסטאג, דעם 4 אפריל 1933

11.40 פרעסע-איבערזיכט. 11,50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,05 טאג-פראגראם. 12,10 קאנצערט. 1,20 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 3,10 עקספארט-קאמוניקאט. 3,15 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט. 3,25 לופט, פליה און געזונט. 3,30 קאמוניקאטען. 3,35 „צווישען ביכער". 3,50 גראמאפאן-פליטען. 4,20 פארלעזונג. 4,40 פארלעזונג. 5,00 קאנצערט. 5,55 טאג - פראגראם 6 00 פארלעזונג. 6,20 ידיעות. 6,25 לייכטע מוזיק. 7,00 פערשידענעס. 7,20 קאמוניקאט פון דער האנדעלס - קאמער. 7,30 פעליעטאן. 7,45 ראדיא-פרעסע. 8,00 קאנצערט. 920 ספארט. 9,45 ליטעראַרישע פערטעל-שעה. 10,00 קאנצערט. 10,55 קאמוניקאטען. 11,00 טאנץ-מוזיק.

• • •

אויסלאנד

7 – פראג – אפערע. 7,25 – וויען – אפערע. 8 – קעניגסוואוסטערהאוזען — אפערע. 8,45 – פאריז – קאמעדיע. 10,20 – דאווענטרי – קאמעראל-קאנצערט.

טעאטער „סקאלא"
שרודמיעסקא 15
גאסטשפילען פון טעאטער
פעראייניגטע אקטיארן
„פאקט"
אנפיהרונג:
זיגמונט טורקאוו   אלעקס שטיין
באטייליקטע: אברהם מארעווסקי.
קלארא סעגאלאוויטש.
געניא שליט.
אלעקס שטיין,
זיגמונט טורקאוו.
צווא שטאקפעדער, א. אינוועגטאוש, ק. גוטמאן, ד. האמבורגער, א. וואלפשטאט.
היינט, דינסטאג, 9 אוונט   היינט!
דאס סענסאציאנעלע שטיק
פון ד"ר לודוויק הערץ
מארפיום
(Morfina)
אין די הויפט-ראלן:
זיגמונט טורקאוו–געניא שליט
צום שלוס ווערט געשפילט א סצענע פון
„שבתי צבי"
מיט זיגמונט טורקאוו.
בילעטן צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „סקאלא"

„אראראט"
ס'גרעסטע געשעהעניש אין דער טעאטער-וועלט!
פרייטאג, דער 7 אפריל ד. י.
פייערליכע פרעמיערע
צום ערשטען מאל אין לאדז!
געזאנג-שפיל אין 2 טיילען 10 בילדער
מילי מיליאסען
רעזשי: דוד הערמאן.
לעז די ווייטערדיגע אנאנסען.

„נישט קויפען ביי יודען"

עסען, 3. (ספ. טעל.) א רייה בירגערמייסטערס פון אבער רהיינישער שטעט האבען ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג נישט צו קויפען ביי יודען. אין עסען האט מען אויפגעהערט צו שפילען די פיעסע „די בלום פון האוואי" ווייל דער אויטאר פון דער פיעסע איז א יוד.

פראפ. איינשטיין אין בריסעל

בריסעל, 3. (ספ. טעל.) פראפעסאר איינשטיין האט אנגענומען דעם פארשלאג צו האלטען לעקציעס אויפ'ן בריסעלער אוניווערזיטעט.

ראדזער וואיעוואדע בעזוכט אין שפיטאל די פערוואונדעטע פאליציאנטען

נעכטען נאכמיטאג האט דער לאדזער וואיעוואדע האוקע־נאוואק צוזאמען מיט'ן שטאט־קאמענדאנט ביעדזשעלסקי, בעזוכט אין שפיטאל די פאליציאנטען, וועלכע זענען פערוואונדעט געווארען בעת די געשעענישען דעם 30. און 31. מערץ.

טיי
כשר לפסח
250 gram נור אין פאקונג
„AROMATYCZNA"

Zdrojowisko solankowe
i leśna stacja klimatyczna
DRUSKIENIKI
בעזונטע מאדערנע איינריכטונגען צו זאלץ-בעדער, קויהלען-זויער אויף זאלץ, מלען, שוועבעדיגע און בעדער. גינעקאלאגישע קאבינעטען, לאבאראטאריומס, עלעקטרא-טעראפישע אפטיילונגען, וואסער-טרינק-האלע. אנשמאלט פאר היילונג מיט זון, לופט און בעוועגונג מיט שווימבאסענס, וואסער-פאל אויף ראטניטשנקע און פלאזשע איבער'ן ניעמאן, וואסער-ספארטען.
דער סעזאן הויבט זיך אן פון 15 מאי ביז'ן 30 סעפטעמבער. די פרייזען פון דארט זיין און היילונג זענען זעהר קליינע. — פראספעקטען שיקט ארויס און אינפארמאציעס ערטיילט:
w Druskienikach — Komisja Zdrojowa
w Warszawie—Związek Uzdrowisk Polskich, Ś-to Krzyska 17, tel. 434-38.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 90-216
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער - שוועכע, אלע ארט. אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוועגד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

DR. MED.
M. Glazer
הויט און וועגערישע קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
ZACHODNIA 64
Telefon 185-49
נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אוועגד.
זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטן
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליום מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפען עלעקטרישער הייל-קאבינעט, קאסמעטיק.
— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוועגד, — פון 11 ביז 12 בייטאג און פון 2 ביז 3 נ.מ. נעמט אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען, זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכט. בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען.
וויזיט 3 זל.

כירורגיש
וועכנערין-קליניק
„SANATO"
s. z o. o.
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
געבורטען ווקל. 175 זל.

היטלערייט אין טשעכאסלאוואקיען

(ענדע פון דער 4-טער זייט).

טשעכאסלאוואקיי איז פארגעקומען א קריין-צוזאמענפאהר פון „סאקאל" (דער „סאקאל" איז אין טשעכיען א מלוכה - ארגאניזאציע). די דייטשע בעפעלקערונג האט דעם צוזאמענפאהר בעצייכענט אלס נידעריגע פראוואקאציע מצד די טשעכען און אלס צייכען פון פראטעסט האבען זיי אין מיטען העלען מיטוואך געשלאסען די געשעפטען און ארויס געהאנגען שווארצע פאנער.

דא נישט לאנג האט די רעגירונג ענטדעקט בעוואפענטע היטלעריסטישע באנדעס, וועלכע האבען זיך געשטעלט פאר א ציל אויסצוקעמפען אומאפהענגיגקייט. אין שפיץ פון די באנדעס שטעהען א גאנצע רייה פון היטלעריסטישע דעפוטאטען, צווישען זיי דער בעוואוסטער היטלעריסט קרעפס. דער לעצטער האלט אין טשעכישען פארלאמענט אין איין פערגיסען קראקאדיל - טרעהרען אויף די „עוולות", וועלכע עס ווערען בעגאנגען בנוגע די דייטשען. אזוי ארום וויס ער צו דערצעהלען, א דאס בילדונגס - מיניסטעריום האט געוואגט צו פאדערן, אז מען זאל לערנען טשעכיש, אלס שפראך אין די דייטשע שולען און אזויגע עהנליכע זאכען.

די פראקוראטור האט פערלאנגט, אז דער פארלאמענט זאל ארויסגעבען די אלע היטלעריסטישע כוליגאנעס, וועלכע זענען פערזענליך פעראנטווארטליך פאר דער אנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט פון די היטלעריסטישע שטורם - אפטיילונגען. דער פארלאמענט איז דער פאדערונג פון דער פראקוראטור ענטקעגענגעקומען.

אינטערעסאנט איז, אז די דייטשע סאציאל-דעמאקראטיע האט זיך אפגעהאלטען פון שטימען... א בעזונדערער קאפיטעל איז די בעציהונג פון די ארטיגע דייטשען צו אונז, יודישער שטודירענדער יוגענד און צו דער בעפעלקערונג בכלל.

פראג   ז. ס.

לעבער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצוגייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

רעטשניצע
זגערזשער 17
געהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

Zarząd Spółki Akcyjnej
„KOLEJ ELEKTRYCZNA ŁÓDZKA"
Spółka Akcyjna"

ma zaszczyt zawiadomić P.P. Akcjonarjuszów, że we **wtorek**, dnia 2 maja 1933 roku, o godz. 17-ej odbędzie się w lokalu Banku Przemysłowców Łódzkich w Łodzi przy ul. Ewangelickiej Nr. 15

XXXIII Zwyczajne
WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1932 i pokwitowanie władz Spółki. 2. Podział zysku za rok 1932. 3. Uchwalenie budżetu na rok 1933. 4. Wybór jednego członka Zarządu (§ 26 statutu). 5. Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej (§ 38 statutu). 6. Wolne wnioski z art. 54 prawa akcyjnego.

P. P. Akcjonarjusze, zamierzający uczęstniczyć w tem Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe krajowych instytucji kredytowych w biurze Zarządu Spółki w Łodzi, ul. Tramwajowa 6, najpóźniej do dnia 24 kwietnia 1933 r. włącznie. 1783

Obwieszczenie.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi podaje do powszechnej wiadomości, że zwyczajne ogólne Zebranie Członków Towarzystwa odbędzie się w dniu 26 kwietnia 1933 roku o godz. 6-ej min. 30 wieczorem, w gmachu T-wa Kredytowego przy ul. Pomorskiej 21.

Porządek dzienny Ogólnego Zebrania obejmuje:

1. Otwarcie Ogólnego Zebrania przez Prezesa Komitetu Nadzorczego.
2. Wybór Prezesa Ogólnego Zebrania
3. Powołanie przez Prezesa Ogólnego Zebrania, z pośród obecnych, asesorów i sekretarza
4. Sprawozdanie Dyrekcji za rok 1932-gi
5. Projekt do etatu T-wa na rok 1933 ci
6. Wniosek Władz T-wa o uzupełnienie § 17. Ustawy
7. Wniosek Władz T-wa o zmianie § 49. Ustawy
8. Wniosek Władz T-wa o zmniejszenie liczby Dyrektorów o dwóch
9. Wniosek Władz T-wa o wyjście do emerytury długoletniego Dyrektora Biura T-wa
10. Wybór trzech Dyrektorów w miejsce ustępujących po 3-ch letniej kadencji, ewentualnie jednego
11. Wybór jednego Zastępcy Dyrektora
12. Wybór trzech Członków Komitetu Nadzorczego

Wstęp na Ogólne Zebranie przysługuje wszystkim osobom, które posiadają nieruchomości, obciążone pożyczkami Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i którym służy prawo rozporządzania swoim majątkiem za okazaniem legitymacji członkowskiej. Członkowie Towarzystwa, niemogący, lub nieżyczący sobie uczęstniczyć na Ogólnem Zebraniu, mogą upoważnić do głosu innego Członka Towarzystwa, nikt jednak nie może mieć więcej, niż dwa głosy. Za małoletnich, usamowólnionych bezwłasnowolnych i wogóle osoby pozostające pod opieką, prawo do jednego głosu na Ogólnem Zebraniu służy ich opiekunom i kuratorom.

Posiadanie dwuch lub więcej nieruchomości, obciążonych pożyczkami Towarzystwa upoważnia tylko do jednego głosu.

Właścicielka nieruchomości może być zastąpiona na Ogólnem Zebraniu przez męża bez upoważnienia zaś Towarzystwa Akcyjne i wogóle osoby prawne, uczęstniczą na Ogólnem Zebraniu w osobie przedstawiciela, któremu będzie wydane w tym względzie pełnomocnictwo, lecz tylko z jednym głosem.

Nieruchomość należąca do dwuch, lub kilku właścicieli, może być reprezentowana na Ogólnem Zebraniu przez jednego z nich po uprzedniem złożeniu upoważnienia od pozostałych.

Na dni 15 przed Ogólnem Zebraniem t j. do dnia 11 kwietnia 1933 roku włącznie mogą być podane ze strony stowarzyszonych do Komitetu Nadzorczego wnioski na Ogólne Zebranie, opatrzone przynajmniej 20-ma podpisami.

Sprawozdanie Dyrekcji za rok ubiegły oraz projekt do etatu na rok 1933 będą dostępne dla stowarzyszonych w Biurze Dyrekcji Towarzystwa, poczynając od dnia 18 kwietnia 1933 roku. Legitymacje Członków służą jednocześnie jako bilety wejścia na Ogólne Zebranie i wydawane są w Biurze Dyrekcji Towarzystwa w godzinach biurowych do dnia 25 kwietnia r. b. w dniu zaś Ogólnego Zebrania do godziny 12-ej w południe. —

Bez legitymacji członkowskiej na salę Ogólnego Zebrania nikt wpuszczony nie będzie.

מאדערן — צום איצטיגעז פרילינג-סעזאן — ביליג

— עמפפעלט —

מענער-קאפעלושן

אין א גרויסען אויסוואהל די נייעסטע פארבן און פאסאָנען דער לאנג-יעהריגער קאפעלוש-ווארשטאט

י. שווארצבערג, פיעטריקאָ. 50
אין הויף

פראקטיש — בעמערקונג: רעפּעראטורן ווערן פּינקטליך און רעעל אויסגעפירט. — דויערהאפט

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכעז, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליבערס אין גוט, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעלברוך ווערט גרויס ווי א מענשען קאפּ און עס פאלט אראָפּ אין דעם ביס און דער קראנקער אין א גרויסער סכנה דורך פעדרייען די קישקעס וועלכע ...

Proj. Sanatorjum Ortoped. „SALUS" na Wiśniowej-Górze Dyr. J.Rapaporta

אכטונג! פון 15. מאי ד. י. ווערט געעפענט אין ווישניאווא-גורא (נעבען לאדז) א ספעציעל ארטאפעדישעס סאנאטאריום פאר די אלע אויבענדערמאנטע קראנקע. מאנאטליך נאר 150 זל. גאנצע פערפלעגונג און וואוינונג.

Dyr. J. RAPAPORT
Specjalist-Ortoped
Łódź, Wólczańska 10
tel. 221-77 front, parter.

איבערבעטע פון קראנקען-קאסעס ווערען אויך אנגענומען!

דאנקזאגונג.

דעם הארציגסטען דאנק דריק איך אויס דעם גרויסען ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פאר דער זארגפעלטיגער איינהאלטונג פון מיין ברוך-קראנקהייט מיט דעם באנדאזש פון זיין סיסטעם.

(—) L. Salomonowicz לאדז, אלעקסאנדריסקא 29

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

Dr. S. KANTOR
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעהמט אן פון 8—2 נאכט. און 4 9 אווענד. זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכט.

Starszy Felczer
S. SUSZKIEWICZ
11 Listopada 15, tel. 155-45
נעהמט אן פון 8—12 בייטאג און פון 18—20. 1472

Dr. med.
L. BERMAN
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע - בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אווענט. זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזע.

כ'מאר בעקאנט

מיינע געערטע קונדשאפט, ווי אויך די אלע, וועלכע מיין פירמע איז נאך נישט בעקאנט, אז צו דעם קומענדיגען יום-טוב האב איך פארגרעסערט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

דאמען-און מענער-היטעז

לויט די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלירען. ...

צו ביליגע פרייזען. אדרעס:

„פערדער"
זגערסקא 20,
לוטאמירסקא 2,
און זגערסקא 7.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענם

מיידלעך צו פאקען מצות ווערען פון זאפארט געברויכט, בעפארצוגט אזעלכע, וועלכע האבען שוין געארבייט ביים פאקען מצות. צו ערפאהרען קאנסטאנטינער 38, אין דער בעקעריי. 1790

ס'ווערט געזוכט פון זאפארט טאמבורירערס מיט סטאלע ארבייט. צו ערפאהרען אין אדמיו. 1786

פערשידענעם

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za Nr. 40925 z dnia 20.I.1927 na Zł. 15.— Kwit zostaje unieważniony. Zwrócić takowy do M. Karmazyna, Śródmiejska 30. 7789

Zaginiony został kwit z gazowni firmy „Gelux" Gelblum i Luksenburg, Piotrkowska 104 Nr. kaucyjny 34320 na Zł. 50.— z dnia 21.1.32 r. 7788

ראקאלעז

ס'איז דא אוועקציגעבען א יאטקע מיט איינריכטונגען אין צענטרום שטאט גלובנא 63. צו ערפאהרען אין דער יאטקע. 1779

קויף און פערקויף

צוליב אבריזע צו פערקויפען א טריקאטאזש-מאשין דיאמאנדווערג, 8-טער 80 צענטימעטער אין בעסטען צושטאנד. ווסכאדניא 39, וואוינונג 30. 1779

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Łodzi Nr. 438 wciągnięto dnia 9 marca 1933 roku przy firmie „Spółdzielcza Kasa Pożyczkowa z odpowiedzialnością ograniczoną w Zelowie" następujący wpis: Majlech Madalin z zarządu ustąpił. Na członka zarządu wybrany został Chil Handelsman, zam. w Zelowie. 1777

יודישע מלבושים
אין די ביליגסטע קוועלע
און די בעסטע אויספערטיגונג
נאר אין לאדז נאוואמיעסקא 10
פראנט, 1-טער שטאק.

לאמפען
אלער ארט אין די שענסטע און נייעסטע מאדעלען אייגענע אויסארבייטונג, עמפפעהלט דאס רענאמירטע
לאמפען-געשעפט
A. I. Eisner S^cy
פאלודניאווא 25, טעל. 178-74.
ביליגסטע פרייזען -:- גוטע בעדינגונגען
פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אויסדערוועהלטע צייכנונגען.
פיהרט אויס זעמטליכע רעפּעראטורען.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט
11 בושעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען: שיפמאן, וואלינסקי, שמירנעלד, קערשנער, לוביטש, שמערלאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצוואסער, איציקזאן, סראסאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
ווייזיט ביז 3 נ"מ 3 זל.

אכטונג לאדז און פראווינץ
די ביליגסטע און רעעלסטע קוועלע פון אלערארט
לאנגע מלבושים
לאדז, אגראדאווא 1
משה לאבערשטיין.

שייטלען
מיט פאריזער שרינגן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע ביי קערש, סקווערא 15

כירורגישער קאבינעט
Dr. Szreiber
... אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
היילאנשטאלט-פרייזע

7-קלאסיגעס מוסטערהאפט
חדר „תורה ודת"
פלאץ וואלנאשטשי 6 (נייע שטאט)
נייע תלמידים ווערען אנגענומען אין אלע מחלקות
ווי אויך אין גן-ילדים (פרעבעל-שולע)

פלאטערן און קרישטאלען
צו פאבריק-פרייזען
M. KADE i E. KUMMER
Główna 18, tel. 235-34.
מיר פרישען אויף זעמטל. פלאטירען אין א קורצע צייט. 1988

Druciane ogrodzenia plecionki i tkaniny po bardzo zredukowanych cenach poleca firma RUDOLF JUNG Łódź, Wólczanska 151, Tel. 128-97. Rok założenia 1894.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער בארי קצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיני. איז אפען ...

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: פאר'ן טעקסט—18 גר., פרייטאג און ערב-יו"ט 24 גר. אין דער וויט שפאלטען; אין טעקסט—40 ... 60—; ... 4; זאָב'ן טעקסט—12 ... 18—. נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער ווייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman